

Alfred Conde Gómez del Olmo

morí el dia 17 de febrer

(A. C. S.)

La seva família i les societats anònimes **Grandes Almacenes «El Siglo»** i **Indústries del cuero armado**, en recordar als amics i coneguts tan sensible pèrdua, els preguen que el tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir a alguna de les misses que, en sufragi de la seva ànima, se celebraran demà, divendres, de deu a dotze, en la parròquia de Nostra Senyora de Betlem.

EL DOL ES DONA PER DESPEDIT

GRANS MAGATZEMS EL SIGLO

S. A.

DEL 6 AL 25 DE MARÇ
GRAN EXPOSICIÓ
I VENDA

D'ARTICLES

PER A

PRESENT

A PREUS EXCEPCIONALS DU-
RANT ELS DIES D'EXPOSICIÓ

Figures, Miralls, Rellotges, Necessers, Sa-
quets, Binocles teatre, Màquines parlants, Per-
fumeria, Estoigs netedat, Paraigües, Serveis
de plata de llei per a taula, Centres, Cetrille-
res, Coberts, Ganivets, Flors, Testos, Colum-
nes, Serveis copes, Gerros, Jocs cervesa, Li-
coreres, Jocs tocador, Jocs per a café, Vaixe-
lles, Articles per a fotografia, dibuix i pintura.

BANCA MARSANS

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletes, 2-4

BARCELONA

Queda oberta la negociació dels cupons dels Deutes
Interior, Exterior i Amortitzable 4 per
100, i Obligacions del Tresor, 5 per 100
venciment 1.º d'abril pròxim.

Direcció telegràfica:
MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1.
Telèfons números }
689 A.
689 A.
789 A.

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

DR. BREMON Sols Raigs X. Radiografia instantània visceral. Instal·la-
ció transportable a domicili. BRUCH, 46. - De 4 a 6.

Gelatina decarn i de ga-
llina Aliment poderós. E. Martignole.
Fiasco de cristall, Escudellers, 10

Alcohols purs

rectificats de 96,97°. Especials per
a Clíniques, Laboratoris, Far-
màcies i Perfumeries

ANISSATS

DE TOTES CLASSES

Venda al major i al detal

A. ANTICH

Ronda Sant Pau, 32. - Telè. 810 A

TERRENYS

Adquirim grans extensions. Inútil
oferir solars petits
Dirigir ofertes:

Institut Català de Crèdit

Societat per al Foment de la

Propietat Popular

BARCELONA. - Corts, 622

De 25 fins a 3000 bugles
- Rbla de les Flors, 16. -

Es necessita un camp d'unes dimen-
sions no inferiors a 50 per 100 metres,
pels voltants de la ciutat i, si és
possible, tancat i prop d'alguna de les
línies de tramvies que afluïxen al
centre de Barcelona.
Escriure a J. C. Número 44. LA VEU
DE CATALUNA.

Sabó "La Oca"

Fabricant: J. ALERM - MATARO
Qualitat superior

Torre a Sarrià

Per trenta mil duros en venç una,
en lloc immillorable, mirant a dos
carrers, assolada; calefacció a totes
les cambres, bany, jardí, lloc per a
garatge. Tracte directe. Adreceu-vos:
Major, 48, Sarrià, botiga.

Notícies

Observatori Meteorològic de la
Universitat de Barcelona. - Dia 1
de març de 1922.

Hores d'observació: A les set del
matí, a la una i a les sis de la tarda.
Baròmetre a 0º i al nivell del mar:
767.0, 765.2, 766.0.

Termòmetre sec: 13.0, 18.5, 16.0.
Termòmetre humit: 10.0, 15.0, 12.0.
Humitat (centèsimes de saturació):
66, 67, 59.

Direcció del vent: O., S.O., O.
Velocitat del vent en metres per se-
gon: 2.0, 5.2, 1.5.

Estat del cel: Nuvols, Seré.
Classe de núvols: C.K.S.
Temperatures extremes a l'ombra:
Màxima, 21.4; mínima, 10.0; mínima prop
del sol, 8.3.

Oscil·lació termomètrica, 11.4.
Temperatura mitja: 15.7.
Precipitació aquosa, des de les set
del matí del dia anterior a les set del
dia de la data, 0.0 mm.

Recorregut del vent en igual perío-
de, 110 km.

Observacions particulars: Boira.
El director: E. Alcobé.

Vaixelles J. PORCELLANA
Llorona, Rbla. Flors, 80.

Rolls - Ocasio

Oferim gran partida rolls músi-
ca 83 notes, diferents marques,
a cinc ptes. roll. - Companyia
Espanyola de Música, S. A.
C. de Cent, 351 (tocant P. Gràcia)

- LIQUIDA jocs café, te i tassons fo-
ra preu. Rambla de Catalunya, 95.

El dilluns, dia 6 de març, al La-
boratori Químic de l'Institut de la
Dona que Treballa, organisme d'ac-
ció social femenina de la Caixa de
Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi,
començarà un curs de Anàlisi com-
plet d'orina, a càrrec del doctor don
Jordi Gallart, cap d'aquella secció.

El curs durarà quinze dies, don-
tant-se les classes teòrico-pràctiques
diàriament, de quatre a sis de la
tarda.

La matrícula s'ha limitat a quin-
ze alumnes. Seran, diferentment
alumnes de tots dos sexes, tenint pre-
ferència per ordre d'inscripció les
infermeres titulars de la Germandat
de Santa Madrona.

A les oficines de l'Institut de la
Dona que Treballa, carrer Més Baix
de Sant Pere, 1, 3 i 5, es facilitaran
els detalls respecte als drets d'ins-
cripció, condicions, etc.

MOSAICS E. F. ESCOFET & C^{ia}

Ronda Uni-
versitat, 20

EL CORREU DEL MON

(Col·laboracions i reportatges de LA VEU)

De Palestina estant

Compàs d'espera. — Els hebreus i llurs empreses.
El regne d'Israel. — El futbol

Fa prop d'un any que es troba a Londres el «uaf», o comissió dels àrabs (musulmans i cristians), el qual ha anat per a parlar amb el Govern anglès sobre els afers de Palestina. Aquest «uaf», que a la Palestina hi vol un govern àrab, no hebreu, s'ha entrevistat amb tots els lords i polítics que se li han presentat davant, i sembla que de quasi tots ha obtingut bones paraules.

Per altra part, el temps del «mandat» que l'Anglaterra va acceptar sobre la Palestina, està per a finir, i potser que sigui ja final, i s'espera ara que les nacions de l'Entente fallin sobre la forma de govern segons la qual haurà de regir-se, d'aquí endavant, la Palestina.

Esperem que arribin a entendre's.

Des del dia 15 de juny fins el 30 de setembre de l'any passat, entraren a Palestina 2.112 hebreus.

D'ells, 821 s'ocuparen en la construcció del port de Jafa, 864 en la del port de Caifa, i els restants foren trasllats a diferents indrets per a altres treballs.

Abans de la guerra europea, algunes companyies s'havien proposat ja construir aquests ports, però, vinguda la guerra, i tot va quedar en projecte. Ara els anglesos ho han pres de debò, i, segons sembla, seran els hebreus, les principals mans d'obra.

Seria una llàstima que en la construcció d'aquests dos ports els hebreus fossin més sortosos del que ho foren en altres empreses.

Tan tost els turcs abandonaren la Palestina, els hebreus, com digueren en altra ocasió, s'hi abocaren a milers, amb el decidit i bon propòsit de renovar-la i treure-la de l'estat d'abandó i deixadesa en què es trobava, tant en el referent a la policia i urbanització de les ciutats i colonització de les seves terres, com en la reparació dels camins i carreteres, que, a causa del gran tràfic de la guerra, es trobaven en l'estimós estat. Però el poble hebreu, en els primers moments, estava molt entusiasmada, fins a dir que la reconstrucció del regne d'Israel era ja un fet, o que ho seria a no tardar, i, com succeïx, semblants casos d'excitació nerviosa i irreflexiva, no tots els que vingueren per a la renovació de la Palestina arriben a l'empresa que es proposaven realitzar.

Es donava al cas que en la reparació de les carreteres, per exemple, no sols hi treballaven joves robustos i acostumats a la fatiga, sinó també gent d'altres oficis i professions, els quals mal en sa vida havien manejat un pic ni una alçada. I va succeir, naturalment, que tota aquesta gent no tècnica, en donar-se compte que el

magall els relliscava de les mans, i que els braços i l'esquena amenaçaven una propera catàstrofe, ho abandonaren tot, i se'n tornaren a Europa, deixant per a braços més forns l'empresa començada.

Allò de voler fer de la Palestina una llar nacional per als hebreus, com pensava Balfour, i que molts altres, en llur temença no infundada, tradiren per una mena de reconstrucció del reialme d'Israel, va topant cada dia amb més dificultats. No sols troba oposició fora d'Anglaterra i els Estats Units d'Amèrica, sinó que fins dins d'aquestes mateixes nacions l'opinió és molt lluny d'ésser unànime, segons es dedueix de la lectura de llur premsa quotidiana. Per això, alguns periòdics sionistes, com «La Palestine Weekly» i el «Doar-ha-Yom», cansats i fastiguejats de tan esperar una resolució definitiva, que mai arriba, empenyeren una campanya violenta contra l'actual estat de coses, i es queixaven de què per les trescentes mil lliures esterlines que anyalment paguen (seran els hebreus) per a la seva seguretat personal a Palestina, sembla que haurien de tenir dret a quelcom de millor que a esquadres de futbol i gares esportives.

Deixant a part el que hi pugui cabre de veritat i de raó en les queixes dels esmentats periòdics, és ben cert que des que els anglesos són a Palestina el futbol s'hi ha desenvolupat en proporcions insospitades.

Abans, en tota la Palestina no s'hi veia una sola pilota de vent anglesa; ara se n'hi troben per tot arreu, fins en diferents escoles governamentals i no governamentals de pobles rurals, i és més insignificant. I és digne de veure com hi juguen aquests petits beduïns, aescalços i mig nusos.

Es pot dir que entre ells no es coneixen ni els colors dels equips, ni els jugadors de gol, ni els xuts, ni les xarxes ni res que mereixi aquests semblants mots.

L'estadi s'improvisa a qualsevol part, d'arbitres ho són tots, i tots hi juguen a la desbandada.

Qui pot pendre la pilota primer aquell la tira, i que no mira pas on cau, balcament vingui a topor amb la cara d'algun infortunat company, el qual per aquest incident es veu obligat a plegar el joc per a fregar-se el nas brut de sang.

Sempre que veig aquestes criatures jugar amb tant de fervor al futbol, em ve al pensament que el joc anglès pot ésser un bon mitjà de reconciliació pacífica.

Fr. Ramon VERDES

Canà de Galilea, 15 de febrer de 1922.

La part còmica del bolxevisme

No hi ha sistema polític que hagi demostrat tait en la pràctica com ho ha fet el comunisme, la ignorància absoluta de la flexibilitat que exigeix la vida, i el despreci profund de l'adaptació perpètua que li és necessària. Els homes de Moscou ho vengueren tot en esquemes, com si es tractés de problemes exclusivament matemàtics. Per a Lenin, l'home no és un ser mòbil i diferent l'un de l'altre; és una abstracció, un signe algebràic. La humanitat, tal com ell l'entén, és una màquina molt senzilla que es posada en marxa amb lleis tan absolutes i inmutables com les de la mecànica.

L'aplicació d'aquest concepte engendra en la pràctica, quan no s'hi barga l'horror de la tragèdia, un seguit de situacions còmiques.

Tots els decrets soviètics estan ins-

pirats per la mecanització inel·ludible de la vida. Basats en un principi abstracte, són aplicats amb una lògica laboriosa amb detall en els quals ordinàriament no s'hi troba gens de lògica.

Un enginyer que ocupa a Rússia un lloc important en el transport ha explicat la història següent:

Trotski acabava d'ésser nomenat director dels ferrocarrils, en virtut de que la desastrosa situació dels transports necessitava una direcció enèrgica. El comissari de guerra va anar, en conseqüència del seu nomenament, a inspeccionar els principals centres ferroviaris.

Arribat a la primera estació important, va convocar als caps de servei i els va dir:

— Jo estaré aquí uns quants dies. No hi haurà cap moviment que jo no ordeni. Al primer accident que hi hagi, el culpable serà fusellat. Si trobeu obstacles, dirigiu-vos a mi: jo decidiré.

Aquestes paraules foren reproduïdes en cartells i fixades a les parets de l'estació.

Al vespre mateix, un enginyer es presentà al vagó de luxe on viu Trotski i demanà al dictador que li resolgués una dificultat.

— Tinc de fer marxar un tren però no sé on posar la locomotora.

— Com és això?

— Si la poso al davant, el material es tan dolent que les cadenes d'engranxament corren risc de rompre's i una part del combó es quedarà pel camí. Si la poso al darrere, el maquinista, que és poc pràctic, no veurà les senyals i pot haver-hi una catàstrofe. Que us sembla que tinc de fer?

— Poseu la locomotora al mig del combó.

El resultat va ser tal que, a la primera estació Trotski no hi va voler saber res i va deixar els enginyers que ho resolguessin com els sembles.

En una important localitat del Kuban, els habitants estaven literalment fells pel seguit d'obligacions i mobilitzacions que els comissaris els imposaven. Tan aviat era la setmana milita que feia anar els homes de 20 a 40 anys a cavar trinxeres, tan aviat la setmana d'educació que obligava els intel·lectuals i els que duïen ulleres a ensenyar les beceroles als analfabets, o la setmana de calefacció que dirigia la població tota als ua de neteja que feia desfilir els ciutadans veïns a fer llenya, o la setmanada cap a un riu fangós on hi eren submergits de deu en deu.

Tot això, meticulosament detallat per classes i per categories.

Una nit, ningú sap com, un humorista va fixar per les parets l'avis següent:

«Totes les dones que tinguin el cabell roig, es presentaran a les deu al comitè revolucionari a fi d'anar a recollir les fulles seques pels jardins.»

El més curiós del cas és que aquest avis extravagant no va sorprendre a ningú. N'havien vist tants! I l'endemà, la més divertida assemblea de cabells roigs es va reunir davant del comissari exserat.

Aquests exemples són casos particulars, però n'hi ha d'ordre general que no són menys còmics. No fa molt, es llegia a la «Izvestia» a la fi d'un decret referent als «germans i germanes d'ajuda social», organització creada amb motiu de la fam:

«Els germans i germanes de l'ajuda social han de tenir com a mínim 21 anys. Els individus del partit comunista poden ser-ho als 18 anys.»

El comunisme té moltes coses rares, però encara no se li coneixia la qualitat d'atribuir-se a pròpi tres anys més als minyons i a les noies.

Havem decretat que el matrimoni és un bé, el bolxevisme demostra una tendresa especial pels casats joves, i l'Estat dono a l'esposa novella un present de llana, de tela o de calçat, quan n'hi ha als dipòsits.

Però, en virtut d'un altre principi bolxevista, el casament — com el divorci — esdevé una carimònia instantània. El poble ha assimilat aquesta teoria de tal manera que el casament ha vingut a ésser una visita als magatzems comunistes.

Quan una dona jove nota que les seves sabates comencen a descorir-se, diu a un amic:

— Anem a encarregar un parell de sabates al Govern.

L'acim compren, l'endemà són casats, obtenen les sabates, i al dia següent són divorciats.

A vegades es fan la reflexió següent:

— No he rebut més que dos metres de roba. No'n tinc prou per un vestit. Em divorciaré, em casaré de nou i obtindré més roba.

La solució d'aquests petits problemes és la preocupació general. Hi ha concursos d'ingeniositat i solucions que són veritables troballes.

Un doctor, solter, de bon devallant i aixirrit, s'entenia, mitjançant propina, amb el president del comitè de la casa on vivia a Petrograd. Aquest certificava que el doctor era casat i així proporcionava una altra tarjeta de pa al doctor. L'esposa imaginària es va posar malalta i el doctor obtingué una tarjeta de llet. Després va néixer un fill tan imaginari com l'esposa, i el «menú» del doctor va augmentar.

Per dissort, el comissari s'embarcà

De Bèlgica estant

La parla flamenca i la flamandització de la Universitat de Gant

La llei de juliol darrer, sobre l'ús de llengües en l'administració, continua provocant incidents i fortes resistències per part dels elements de parla francesa, els quals la motegen de llei Von Bissling (fins la troben pitjor que la que aquesta dicta). Llei de la dissort (de malheur) o amb altres termes similars. L'oposició que li feren durant la gestació s'ha convertit ara en resistència a la seva execució. Que ella produïx despeses inútils, que és confusa i absurda, que emmenara la separativisme quan la Bèlgica més necessita anar unida, que es una mostra d'antipatia a la llengua francesa i s'executa erròniament... Tals són els arguments que sovint s'empren per a combatre-la.

Aquell R. D. dictat en execució de la llei, del qual en una crònica ens fèiem ressò (és el R. D. de primers d'aquest mes) ha ocasionat amargues censures perquè, en virtut d'aquest han estat ja designats alguns alts funcionaris coneixedors del flamenc (i flamencs) en importants departaments de l'administració central on no hi ha el personal necessari que sigui coneixedor de l'idioma. Ara mateix s'ha produït un nou cas d'aplicació de la llei que ha portat una forta discussió encara mantinguda.

El ministre de Colònies, M. Lluís Frencq (flamingant), ha determinat que regis per al Museu Colonial, situat a Tervuren o sigui als voltants de Brusselles, ja que Tervuren pertany a la divisió administrativa flamenc de Lovaina. Per tant, per al públic els serveis del Museu restaren bilingües els serveis interiors i la correspondència amb l'administració central en flamenc, els col·laboradors tècnics empraran per als seus treballs la llengua que vulguin. L'opinió del ministre de Colònies no és compartida pels contraris de la llei, i fins hi ha hagut ministre que ha declarat també la seva disconformitat. No obstant, el Gabinet manté la determinació presa per monsieur Frencq. Hom també escolta, de tant en tant, algun plany per la manera d'actuar les comissions nomenades en virtut de la llei i que han de vetllar perquè els funcionaris coneiguin ambdós idiomes, les quals comissions, diuen, són compostes de flamencs, i en els exàmens exigeixen coses impròpies i inoportunes.

No direm nosaltres que l'articulat de la llei sigui un model de claredat, però la malvolença ajuda a fer la fosca en algun dels seus termes. La llei divideix la Bèlgica en dos territoris lingüístics: a la província d'Anvers, a la Flandes Occidental i Oriental, Limburg i «arrondissement» de Lovaina, es dona el dret a l'exclusiu del flamenc, tant per afers interns com per les relacions mútues i amb l'Estat; a Liège, Luxemburg, Namur, Hainaut i «arrondissement» de Nivelles, es dona el dret d'usar el francès, en les mateixes condicions. En l'aglomeració Brussel·lesa, en general, s'usarà el francès, però els municipis que la componen es dirigiran al públic sempre amb els dos idiomes. També ho faran els altres municipis de Bèlgica quan ho demanin un 20 per 100 d'electors o 15.000 en

en les dates dels certificats i resultava que el doctor, en 13 mesos havia tingut tres fills. El fenomen va semblar estrany i el president del comitè va rebre avís que es faria una inspecció. Aleshores, en dos dies, una epidèmia s'endugué la dona i les criatures. Fou una terrible mortaldat... en el paper.

L'enquesta va ser favorable al doctor i aquest va poder muntar aviat una nova família pels mateixos procediments.

Així, d'un extrem a l'altre de Rússia, el bolxevisme té dues cares: l'una, sagnanta, l'altra, divertida. I és difícil saber quina és la pitjor; si la horrible o la grotesca.

J. KESSEL

(De «Le Figaro»)

els de més de 70.000 electors (i d'aquest dret als països flamencs sembla que no en fan ús), però el Consell Municipal respectarà la demanda durant el seu mandat només. Cal dir, per acabar aquest resum, que els empleats de l'administració central que hagin de tenir relació amb el públic coneixeran la llengua i per això han de passar per uns exàmens, i si no la coneixen no poden ascendir de cert grau. L'Administració central i autoritats subordinades empraran la llengua que esculli el ciutadà interessat en tots els afers, i sempre les dues pel públic.

El sentit de la llei és realment força clar i satisfactori per als flamencs, que en altres matèries, com en l'ensenyament, tenen de fet i de dret reconegut de fa temps l'ús de l'idioma matern com a vehicle en l'ensenyament primari i secundari; així com en l'exercit per la llei de 1913; que l'usen a les Cambres Legislatives (fa pocs dies per primera vegada es parlà en flamenc al Senat i ho féu un senador socialista per Ostende); que des de l'any 1886 compten a Gand amb una Reial Acadèmia Flamenca creada per l'Estat per a l'estudi i cultura de la seva parla, que tant s'assembla a l'holandès, i amb això no diem que en sigui un «patois», com algú ho diu, amb la protesta dels flamencs.

Les reivindicacions flamencs respecte a l'idioma porten una gran empenya que no és pas deguda a l'holandès i l'alemany, encara que aquests països indubtablement constitueixen un estímul, sobretot el primer, un estímul de lleu importància. Dies passats, precisament «La Flandre Libérale», important diari de Gant, antiflamingant, deia: «Fa una cinquantena d'anys els flamencs tenien raó de dir, no que eren oprimits, però sí, almenys, que la seva llengua maternal no era reconeguda. En la magistratura, en l'administració, en l'exercit, es podien planyar amb dret d'injustícies intolerables als belgues que només coneixien el flamenc.»

«No dubtem a dir — segons afirmant — que els governs que s'han succeït de 1830 a 1870 no han pas tingut la suficient cura d'aquesta situació profundament lamentable, i ells cometieren el gros torn de no aportar-hi enèrgic remei. Avui dia el poble flamenc no se pot permetre de dir que és oprimit.» «Els flamencs han de culpar-se ells mateixos — afegeix — si les lleis lingüístiques votades de 1870 a 1914 no han pas estat sempre lleialment aplicades i no han produït tots llurs efectes.»

Es ben interessant veure que deixem copiat, com ho és tot l'article del qual ho traïem. Però, ara la llei s'aplica. El ministre de Colònies, monsieur Frencq, parlant d'allò del Museu Colonial, remarcava que la més dolenta política en matèria de llengua és la de votar les lleis reclamades pel poble flamenc i després no aplicar-les. Per altra part, uns diputats flamingants no ocultaven llur convicció, aquests dies, que la llei tan discutida s'executa com cal.

I és digne d'ésser observat que, després de tants anys en què, com assenyala «La Flandre Libérale», els governs han desconegut el dret del poble flamenc, l'afrancesament d'aquest resulta ésser una il·lusió; de quatre milions de flamencs n'hi ha prop de tres que només coneixen l'idioma i no saben llegir ni escriure ni parlar francès, segons resulta cabalment prou. Aquesta conclusió suggereix ja a alguns escriptors clari-vidents, el criteri de rectificar errors passats que han dut la llengua flamenca actual, deixant el camp ben ample i ben obert a l'idioma dels flamencs, perquè ell sigui el vehicle eficient de la cultura que tant manca al país flamenc, bon xic pobre — comparat sobretot amb el walo — i com a únic i segur mitjà perquè sigui conegut l'idioma francès en virtut de la seva pròpia i grandíssima utilitat, contra el qual avui, incide

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Les eleccions parcials a Anglaterra

La repetició de les derrotes dels candidats ministerials, és a dir, coalicionistes, a les eleccions parcials que se celebren a la Gran Bretanya, palesen el decalament de la força popular de la coalició liberal-conservadora que avui governa. Si en venir les properes eleccions generals, Mr. Lloyd George no ha aconseguit un canvi notable de l'estat d'esperit dels electors, el Govern tindrà una grossa desfeta.

Després d'una elecció parcial en què el candidat coalicionista fou derrotat pel candidat obrer, amb un gros desplaçament de vots a favor de l'oposició, ha vingut l'elecció de Bodmin, en la qual el candidat liberal independent (partit Asquith) ha triomfat per 13,757 vots contra el conservador coalicionista, que tingué 10,610 vots. En les eleccions generals de l'any 1918, el candidat de la coalició triomfà en el mateix districte per més de 3.500 vots de majoria sobre el candidat que ara ha estat elegit.

Recentment, un dels caps del partit laborista anglès, Thomas, ha manifestat categòricament la seva convicció que és molt aprop la caiguda de Mr. Lloyd George, i que no bastaran a salvar-lo els relatius èxits que ha obtingut, assenyaladament al de l'acord anglo-irlandès.

Sembla que Mr. Lloyd George tenia la il·lusió de guanyar-se la benevolença del partit obrer en les vinentes eleccions; i la premsa francesa, potser amb excessiva suspicàcia, atribuïa a aquest disseny l'orientació de la política internacional del primer ministre anglès. Segui com sigui, és notori que «Labour Party» no mostra cap tendència favorable a Mr. Lloyd George. Aquest, però, és un governant de resistència, i altres vegades ha sortit victoriós dels assalts de l'oposició.

A. ROVIRA I VIRGILI

Manifest venizelista

Atenes, 1.—A conseqüència de la publicació d'un manifest venizelista han estat practicades diverses detencions. La major part dels signataris del manifest han estat també detinguts.—Havas.

Detenció d'un fallit fugitiu

Londres, 1.—S'ha donat l'ordre de detenció contra Mr. Bevan, director d'una companyia anglesa d'asseguracions que, com se sap, va fallir per molts milions, fugint d'Anglaterra el seu director.

Segons un telegrama de Nàpols, publicat pel «Times», Mr. Bevan es va presentar al Consolat espanyol demanant que li visessin un passaport per anar-se'n a Constantinoble. Havent s'hi negat el cònsol espanyol a visar-li el passaport, Mr. Bevan es va presentar al Consolat britànic, on va ser confiscat el seu passaport, de conformitat amb una ordre rebuda de Roma.

Aquest assumpte suscita un gran interès a Anglaterra.—Havas.

El Congrés p n-ndi

Delhi, 1.—El Comitè director del Congrés pan-ndi ha adoptat una resolució confirmant la decisió presa anteriorment de suspendre la desobediència civil en massa, però autoritzant la desobediència civil individual i declarant que la desobediència és un dret i un deure de tots els pobles sempre que l'Estat s'oposi a llur voluntat.

Altres resolucions més moderades autoritzant la desobediència civil solament en el cas en què hi hagués abstenció de violència i quan l'adopció de mesures pacífiques fos assegurada, han estat rebutjades per una gran majoria.—Havas.

Vaga de periodistes

a Nova York

Nova York, 1.—El Sindicat de periodistes de Nova York ha votat la vaga de tots els seus associats, demanant augment de sou.

Els propietaris dels diaris s'hi han negat i procuren utilitzar personal estrany al periodisme, però malgrat els esforços fets només s'han pogut publicar-se una edició de l'«Herald» i una altra del «World».—Havas.

Nova York, 1.—Ha quedat resolt el conflicte sorgit entre els propietaris i redactors dels diaris d'aquesta capital.

Per tant, els diaris reprendran llur publicació immediatament.—Havas.

Esquadra anglesa a Tolon

Tolon, 1.—L'esquadra anglesa, composta de dos cuirassats i una esquadra de torpediners, ha sortit cap a València (Espanya).

Tolon, 1.—Abans de sortir l'esquadra anglesa, l'almirall, cap de la flota, ha visitat les autoritats per acomiadar-se'n.

El comiat tributat als marins anglesos ha estat veritablement indescriptible.

L'esquadra està composta de dos cuirassats, «Hood» i «Repulse», i una esquadra de torpediners, comandant el al vice-almirall Walter.—Havas.

Nou govern a Egipte

El Caire, 1.—L'haver-se fet pública la declaració abolint el protectorat britànic, ha tingut com immediat resultat el solucionar la crisi ministerial, que venia durant des del 8 de desembre últim.

S'ha constituït Govern, encarregant-se de la Presidència i de les carteres d'Interior i de Negocis Estrangers el senyor Seret.—Havas.

Crisi ministerial anglesa

Londres, 1.—L'«Evening Standard» diu que ha sorgit la crisi que es venia tement respecte l'esdevenir immediat de la coalició, i en sa conseqüència, del Govern de coalició.

El senyor Lloyd, en efecte, ha escrit al senyor Chamberlain, donant-li a entendre molt clarament que no podrà seguir en el Poder, si el senyor Young, que presideix l'organització conservadora, segueix essent el portaveu dels dits elements.

El senyor Lloyd George diu que està disposat a col·laborar amb els senyors Chamberlain i Balfour, sempre que aquests siguin els portaveus del partit.—Havas.

La data de la Conferència de Gènova

Paris, 1.—Diu els diaris que el nou ministre de Negocis estrangers italià, senyor Schanzer, que com se sap acaba d'arribar dels Estats Units, celebrà ahir una entrevista amb M. Poincaré per a tractar de la data de convocació de la Conferència de Gènova, fixada per a la primera quinzena d'abril.

Es tractà també de la Conferència preliminar de ministres de Negocis estrangers, acordant-se que se celebri el 10 o 11 del corrent. En aquesta Conferència es tractarà exclusivament de la qüestió d'Orient.

El senyor Schanzer aprovà les decisions adoptades pels senyors Poincaré i Lloyd George a Bolon, a reservant-se la seva opinió sobre alguns punts.

El ministre italià, a reserva de consultar amb el Govern, oferí procurar fer tot el possible perquè la Conferència de Gènova pugui reunir-se el 10 d'abril, tal com desitgen Anglaterra i França.—Havas.

Reunió de patrons i obrers navals anglesos

Londres, 1.—Anit passada es va celebrar una important reunió de patrons i obrers de la indústria naviliera i de la construcció de màquines per a tractar de la indemnització per la carestia de la vida i de la qüestió de la investigació patronal. La reunió ha terminat a altes hores de la matinada. La qüestió queda penient d'una altra reunió que celebraran avui els obrers en la qual s'ha de decidir si es va o no a la vaga.—Havas.

El piéu del ferro

a Alemanya

Berlin, 1.—L'Associació de productors de ferro ha acordat que a partir d'avui, i de març, s'augmenti en 765 marcs les cent tones de ferro en brut de totes menes.—Havas.

La Conferència d'ambaixadors

Paris, 1.—La Conferència d'ambaixadors, a la qual hi va assistir el mariscal Foch, es va ocupar de la qüestió relativa al control militar a Alemanya i dels recents incidents ocorreguts a l'Alta Silèsia.—Havas.

Fatta a la Conferència de Gènova

Roma, 1.—Segons un diari, la delegació italiana de la Conferència de Gènova serà presidida per l'actual president del Consell de ministres, senyor Fatta.

S'afegeix que formaran part de la dita delegació els ministres de Negocis Estrangers, Tresor i Hisenda.—Havas.

Els comunistes alemanys anuncien la vaga general revolucionària

Berlin, 1.—Un diari afirma, si bé amb certes reserves, que els diputats comunistes han celebrat una reunió secreta, durant la qual Radek, que presidia, afirmà que és necessari que el dia 9 de març es declari una vaga general de caràcter revolucionari.—Havas.

La vaga de Joannesburg

Joannesburg (Transvaal), 1.—El Govern ha assegurat, mitjançant voluntaris, el funcionament de les fàbriques d'electricitat.

Continuen les explosions de dinamita. Ahir, durant una col·lisió entre els vaguites i la policia a Boksburg, resultaren dos vaguites morts.

Els obrers han destruït un tros de línia fèrria prop de l'estació d'Apex.—Havas.

OAKVIS DE L'ESTRANGER

Facilitats per la casa SULER I TORRA GERMANS, Rambla dels Estudis, 13, i Bonaparte, 1.

PREUS DE COMPRA:

Bitllets:	Preus:
Francesos, 57'00	
Anglesos, 27'60	
Italians, 33'00	
Belgues, 54'00	
Suïssos, 122'25	
Portuguesos, 0'40	
Alemanys, 2'50	
Austríacs, 0'10	
Holandesos, 2'25	
Russos, 0'00	
Grecs, 00'00	
Suecs, 1'50	
Noruegs, 0'85	
Dinamarques, 1'15	
Romania, 0'00	
Turquia, 0'00	
Estats Units, 6'15	
Canadà, 0'00	
Argentins, 2'25	
Uruguais, 4'75	
Xilens, 0'50	
Brasilers, 0'35	
Bolivians, 1'35	
Peruans, 0'00	
Paraguais, 0'10	
Venezuela, 00'00	
Japonesos, 3'25	
Algerians, 55'50	
Egipcies, 27'25	
Filipines, 2'50	

PREMI DE L'OR

(Preus de compra)	
Alfons	124'00 per cent
Isabel	124'00 » »
Unces i mitges unces	123'00 » »
Quart d'unca	122'50 » »
1/16 d'unca	124'00 » »
Francs	123'75 » »
Dòlars	6'35 » »
Lliures	31'25 » »

Barcelona, 2 març de 1922.

¡A viure a fora sense moure's de casa!

Terrenys barats, sanitosos i d'excellent cop de vista, que permeten ser habitat tot l'any per llur fàcil comunicació amb el centre de la ciutat.

Situats a prop de la carretera de la Bahadada, es venen a trossos des de 813 centímetres p.m. (3'35 pesetes) metre.

Mínim a invertir en la compra: mil pesetes.

Es tracta d'uns terrenys d'immediat i esplendit perllongament.

Demanen detalls a l'Oficina Ariadna.

Pelayo, 24, 3er. 1.ª (de 12 a 11 de 7 a 8).

Vaga d'obriers mecànics a les drassanes angleses

Londres, 1.—Han fracassat per complet les gestions que es venien realitzant per a evitar la vaga dels mecànics de construcció i d'obriers de les drassanes marítimes.

Els patrons es neguen en absolut a sotmetre la resolució del conflicte a cap Tribunal arbitral i a més a més es mostren decidits a no mantenir els sous actuals, en determinades èpoques, com pretienien els obrers.—Havas.

La Comissió d'Economies d'Anglaterra

Londres, 1.—El senyor Roberto Horne, canceller de l'Echiquier, ha fet grans elogis de la comissió presidida pel senyor Geddes, o sigui la Comissió d'Economies, però ha manifestat que el Govern no creu possible sinó una reducció de sis milions i mig de lliures esterlines en el pressupost d'Instrucció pública, an lloc de l'indicat per la referida Comissió.

L'economia de vint-i-un milions de lliures esterlines proposada per aquesta Comissió a les despeses de Marina, serà reduïda a quatre milions.

En el que afecta a la reducció de despeses en l'exèrcit, la diferència entre la xifra proposada per la Comissió i l'acceptada pel Govern, es refereix als efectius, els quals seran reduïts en vint mil homes, comparat amb els que hi havia abans de la guerra.

En resum, el senyor Horne ha dit que la Comissió Geddes ha proposat 56 milions de lliures esterlines d'economies sense tenir en compte els acords adoptats a Washington i que el Govern no n'accepta sinó 64, inclosos en aquests onze milions resultants dels esmentats acords de Washington i els concernents al proveïment de petroli.—Havas.

Missatge del rei Jordi al poble anglès

Londres, 1.—El rei Jordi ha dirigit un missatge al poble donant-li mercès en nom propi i en el de la reina per l'afecte i entusiasme que totes les classes socials han demostrat amb motiu de la boda de la princesa Maria amb el vescomte de Lascelles.—Havas.

Negociacions comercials anglo-espanyoles

Londres, 1.—Contestant a la Cambra dels Comuns una pregunta formulada per un diputat, el sots-secretari de Negocis estrangers diu que hi ha negociacions en curs i prossegueixen tan ràpidament com és possible per a veure si es pot arribar a concertar un tractat comercial amb Espanya.—Havas.

La mesquita musulmana de París

Paris, 1.—Un enginyer musulmà ha fixat per avui a la tarda, davant dels representants del Govern i del Municipi, l'orientació vers l'Orient, que haurà de donar-se a la Mesquita musulmana de París.—Havas.

Els soviets protesten de la data de la Conferència de Gènova

Paris, 1.—El Govern dels Soviets ha llançat un manifiest protestant contra la data del 10 d'abril fixada per a la reunió de la Conferència de Gènova i demanant que la dita reunió sigui el 23 de març actual.—Havas.

Explosió al port de Glasgow

Londres, 1.—Comuniquen de Glasgow que, a conseqüència d'una explosió que s'ha produït a aquell port, han resultat dos morts i set ferits.—Havas.

Vaga general a Hong-Kong

Hong-Kong, 1.—La vaga general és absoluta, estant paralitzada tota la indústria i gran part del comerç.

Els vaguites han començat nombrosos actes de sabotatge.

Les tropes han adoptat moltes precaucions, en previsió que es produïssin alteracions d'ordre públic.—Havas.

Discurs de Poincaré

Paris, 2.—L'Associació de la Premsa anglo-americana ha celebrat un esmorzar presidit pel senyor Poincaré, el qual pronuncià un discurs explicant l'actitud de França abans, durant i després de la guerra.

Abans — digué —, animada de sentiments pacífics, feu tot el que pogué a l'objecte de conjurar la catàstrofe. Durant la guerra fou víctima d'una agressió injustificada i d'una invasió devastadora, i França jurà no abandonar les armes sense aconseguir la victòria, tenint el consol de veure combatre al seu costat tots els pobles civilitzats. Durant les negociacions de la pau no cercà avantatges territorials, reclamant solament les províncies arabassades per una altra guerra. Després de la pau les ambicions de França es resumeixen en dues paraules: obtenir les reparacions degudes i aconseguir la seguretat promesa.

Qualificà el senyor Poincaré d'espantall l'imperialisme de França.

—Ni un sol francès — afirmà — somia en empreses guerres ni en anexionos. Sols volem mantenir la pau. Desgraciadament, la manca de garanties d'aquells que podrien torbar la obliga a França a prendre les necessàries precaucions.

El cap del Govern francès acabà dient:

—Compto amb vosaltres per a aplicar als vostres compatriotes que la nostra actitud obedi a necessitats inexorables, mostrant-los al propi temps a plena llum la veritable situació de França.—Havas.

La Cambra holandesa i els famolencs russos

La Haya, 2.—La segona Cambra ha rebutjat les mocions dels comunistes i socialistes demanant onze milions de florins dels fonsos del Tresor amb l'objecte de socórrer els famolencs russos.—Havas.

Els conservadors anglesos

Londres, 2.—Avui tindrà lloc una reunió dels directors del partit conservador. Regnarà entre ells alguna discrepància en apreciar l'actual moment polític, puix mentre Chamberlain i Balfour creuen convenient que continuï al poder el govern de coalició, els extremistes del partit estimen que la situació actual dona a Lloyd George i als seus partidaris del partit liberal una influència preponderant i injustificada pel nombre de diputats al Parlament. Si els directors unionistes no poden assegurar a la coalició l'ajut del seu partit, Lloyd George decidirà segurament dimidir. Es diu que es treballa activament en fer desaparèixer aquestes divergències, però encara que aquests esforços tinguin èxit la cohesió del partit de coalició quedarà fortament ressentida, i probablement es pensarà en noves eleccions legislatives.—Havas.

Wrangel arriba a Belgrad

Belgrad, 2.—Ahir, a la tarda, arribà a aquesta capital el general Wrangel.—Havas.

Lladre agafat a Florència

Paris, 2.—Telegrafen de Roma a «Le Journal» que la policia cercava feia molt temps l'autor d'un robatori de joies per valor de dos milions de liras comès a Florència.

Ahir, en un tramvia que conduïa poc passatge, li fou robada la cartera amb documents d'escassa importància a un senyor.

Un obrer que anava al tramvia es donà compte del robatori i denuncià el lladre a la policia, la qual el detingué immediatament.

A la comissaria fou reconegut pel lladre de les joies de Florència.

S'anomena Chillery, i malgrat no comptar sinó 23 anys d'edat, ha estat condemnat per robatori al veigada en diferents països.—Havas.

Prazhewski, ministre de Hongria a Madrid

Budapest, 2.—El senyor Prazhewski ha estat nomenat ministre plenipotenenciari d'Hongria a Madrid.—Havas.

Tractat de comerç anglo-espanyol

Londres, 2.—El senyor Cecil Harcourt, sots-secretari d'Estat al ministeri de Negocis Estrangers, anuncia ahir a la Cambra dels Comuns que Anglaterra i Espanya han començat les negociacions per acabar un tractat de comerç.—Havas.

LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

SETZENA REUNIÓ ORDINÀRIA

Segona sessió

Comença la sessió a dos quarts de cinc de la tarda. Al banc blau del Consell, dels quals dona compte a l'Assemblea, i Vallès i Pujals. Presideix el senyor Riu i Vendrell.

El secretari llegeix el acord del Consell, del qual es dona compte a l'Assemblea, i els projectes d'acord següents, que són aprovats:

Transferències de crèdit referents a establiments de Beneficència.

Transferències de crèdit referents a obres hidràuliques.

Transferències de crèdit referents al Consell de Pedagogia.

Transferències de crèdit referents a Agricultura.

Institut Català de Mutualisme.

Acceptació de la donació de la Torre-portal Bové (Montblanch).

Seguiment i aprovació del projecte d'acord relatiu a transferències de crèdit.

En llegir-se l'acord del Consell sobre l'Institut Català de Mutualisme, el senyor Noguera sol·licita que s'ajorni la discussió fins que estigui present el conseller de Política social.

PROJECTE D'AUTORITZACIÓ A LA JUNTA DE LA CASA DE CARITAT PER A ALIENAR ALGUNES FINQUES DE LA SEVA PERTENENÇA

Es llegeix aquest projecte.

El senyor Jaques demana la paraula i reclama del Consell que expliqui els motius que aconsellen aquesta autorització.

El conseller senyor Estadella li contesta dient que la Junta de Govern de la Casa de Caritat sol·licita que l'autoritzin per a alienar, quan les circumstàncies fossin favorables, algunes propietats, que no estan situades a Barcelona ni tan sols a Catalunya i el sosteniment de les quals costa fortes despeses.

El Sr. Jaques rectifica per a demanar que no es vulgui la voluntat del tesorador que llegeix les finques de què es tracta.

El conseller senyor Estadella li contesta que es farà així, encara que aquest acord no afecta en res els ingressos de la Mancomunitat.

El senyor Pérez de Rozas manifesta que l'autorització li sembla massa ampla i sol·licita detalls sobre la taxació i forma d'alienació.

El conseller de Beneficència senyor Estadella li contesta manifestant que es tindran en compte per a tots els tràmits necessaris la voluntat del donador de les finques.

El senyor Pérez de Rozas rectifica insistint que cal sentir que s'ha d'anar a la subhasta a l'alienació.

El senyor Estadella replica novament que no tractant-se de béns de la Mancomunitat, sinó de la Casa de Caritat, aquella no pot disposar d'aquelles propietats. No obstant — diu — quedat confiat al senyor Pérez de Rozas que sempre es procedirà amb tota legalitat.

El conseller de Política social, senyor Botell i Matas, diu que tenint en compte les rellevants qualitats que concorren en el senyor Moragas, quant a assumptes de previsió social es refereix, s'acorda nomenar-lo conseller adjunt, del qual nomenament dona coneixement a l'Assemblea, com disposa l'article 39.

El senyor Casanovas manifesta la conformitat del partit que representa quant al seu nomenament.

El senyor Vidiella i el senyor Guanyabens sol·liciten que es delimitin pel Consell els drets dels consellers adjunts.

El conseller de Política Social, senyor Botell i Matas, manifesta que ha sol·licitat que es doni veu a l'Assemblea al senyor Moragas i Barret, sempre que es tracti de matèries tècniques de la seva competència, com permet el Reglament.

El senyor Casanovas diu que hauria entès perfectament que manifestés el senyor Botell i creu que no es pot permetre la presència a l'Assemblea del conseller adjunt, com el Reglament disposa.

El senyor Guanyabens diu que queda precisat que podrà informar, però no intervenir en les deliberacions.

El senyor Llobet es manifesta d'acord amb les manifestacions del senyor Botell.

El senyor Vidal de Llobatera diu que en la discussió d'ahir sobre el projecte de Reforma del Reglament es donà que pogués haver-hi consellers adjunts sense veu a l'Assemblea.

El senyor Casanovas explica que no hi ha contradicció. Ahir es teoritzava sobre la reforma del Reglament i avui es tracta de la interpretació de l'article 39, i la minoria volia que es portés a l'Assemblea aquest acord de nomenament per a tenir-ne coneixement.

El conseller senyor Botell i Matas declara que el nomenament del senyor Moragas és temporal, per dos anys, tenint en compte que el Consell ha entrat en una activa actuació sobre qüestions de previsió social. Recorda que anteriorment s'havia nomenat consellers adjunts i pregunta si s'accepta aquest nomenament amb complaença. (Els diputats manifesten amb murmurs llur conformitat.)

Elogia el treball realitzat pel senyor Moragas i Barret, qui posseeix una tècnica molt precisa i catalanística que li permetrà informar amb perfecte coneixement les qüestions de la seva competència.

Els senyors Guanyabens i Casanovas rectifiquen, reconeixent els mèrits del senyor Moragas i Barret i manifestant que el que es volia era que el Consell donés compte del nomenament. El senyor Vidiella també rectifica.

(Presideix el senyor Jansana.)

Parla el senyor Pérez de Rozas. Diu que està justificada la presència del senyor Moragas en el Consell, però no a l'Assemblea.

Es ratifica l'acord del Consell.

AUTORITZACIÓ AL CONSELL PERMANENT PER A OPERACIONS DE PRESTEC

Es llegeix el projecte i el dictamen de la Comissió que hi ha recalcant, i oberta discussió sobre l'assumpte, el senyor Guanyabens manifesta que el camí que emprèn el Consell és equivoc i que amb la forma d'emissió actual, redueix la cotització del paper de Mancomunitat. Demana un contracte de Tresoreria sòlid i eficaç que eviti aquella pèrdua.

S'aprova el dictamen.

INSTITUT CATALÀ DE MUTUALISME

El senyor Noguera i Comet manifesta que el dret de ratificació de l'Assemblea no implica el dret a immiscuir-se en l'articulat del dictamen. S'accepta en bloc o es rebutja en bloc. Recorda el projecte de petició de Delegacions a l'Estat i pregunta: — Si es pot obtenir la delegació de previsió, que serà aleshores aquesta Caixa que ara es vol crear? Quina personalitat tindrà? Demana que es digui quines facultats i quines atribucions té l'Assemblea en aquest Institut de Mutualisme, i termina llegint una proposició incidental sobre s'assumpte.

El conseller senyor Botell explica la gènesi del projecte. Manifesta que està conforme amb la proposició del senyor Noguera i es pregunta quina és la significació d'ella com a reflex del sentit de la federació de mutualitats. Explica quines foren les peticions que aquella entitat sol·licitava de la Mancomunitat. Diu que el projecte està orientat d'acord amb les aspiracions d'aquella entitat. Detalla la importància de la Caixa de Pensions per a la Vellesa de Barcelona, que amb la Federació, ha d'ésser un dels factors que han de contribuir a l'actuació d'aquest Institut, al qual la Mancomunitat aportarà la seva autoritat moral. Dona compte a l'Assemblea de com foren redactades les bases del projecte, que poden ésser considerades com a substantivació del desig de la Federació de Mutualitats, que és la que pot sentir amb més exactitud quin és el desig del nostre poble sobre aquesta qüestió. Explica també de quina manera estarà constituït l'Institut i quines seran les entitats que l'integraran, que podran ésser tan nombroses com siguin les constitucions i les que es constitueixin.

Contesta al senyor Noguera dient que la Mancomunitat, amb l'aprovació d'aquest projecte, no renuncia a

res, i referint-se a manifestacions seves en anteriors Assemblees, diu que sempre ha afirmat que no creia prudent llançar-se a projectes de política social sense absolutes seguretats d'èxit. Demana que s'aprovi o es rebutgi en bloc, però que es modifiqui el menys possible.

El senyor Noguera i Comet rectifica i manifesta que no parla en nom de la Federació, sinó que s'ha cregut en el deure d'informar-se del desenvolupament d'aquest assumpte, i per demunt de la Federació, només procurant, pels interessos de Catalunya, exposar l'opinió. Excita el Consell perquè tingui iniciatives pròpies.

Es llegeix la proposició incidental del senyor Noguera i Comet, que diu així:

«L'Assemblea de la Mancomunitat de Catalunya, recollint l'estat d'opinió de les multituds mutualistes de la nostra terra, temeroses de veure contrariar al seu llure desenvolupament per l'actuació de l'Estat en l'anunciat projecte de llei referent a Assegurances sobre la malaltia, encarrega al Consell permanent la defensa de les Germanies catalanes, expressió de l'esperit de previsió i del sentiment fraternal de la terra catalana.»

El president de la Comissió, senyor Galcerán, demana que es reunixi la Comissió.

El senyor Noguera diu que creia que l'Assemblea era qui havia de deliberar, però que accepta que la Comissió dictami.

Passa a reunir-se la Comissió.

PRESSUPOST ORDINARI PER A 1922-23

Es llegeix el dictamen de la Comissió, començant la discussió de la totalitat.

El senyor Noguera i Comet, en nom de la minoria republicana nacionalista, manifesta que no està conforme amb el dictamen ni amb l'orientació econòmica del pressupost i que malgrat això no volaran en contra perquè aquesta minoria col·labora a una obra de govern i està representada en el Consell i ataca el dictamen i la totalitat del pressupost seria evidenciar davant de Catalunya una aguda discrepància que no és convenient als interessos del país. Però estudiant el pressupost es veu que no porti iniciatives noves respecte del pressupost anterior. Ha de plantejar el problema de la Hisenda de la Mancomunitat i preguntar si es creu que aquesta pot continuar així. Acusa a la majoria d'haver abandonat una actitud de lluita contra l'Estat. Ja no es parla de Delegacions, ni de l'Estatut d'Autonomia i es considerarien suficients certes insignificants concessions que no poden portar la salvació de la Mancomunitat. Recorda paraules d'en Prat de la Riba i en dedueix una falta de continuïtat del criteri del primer President, creador de la Mancomunitat. Es dot que es consentís actituds i projectes contrarioris de l'Estat sense oposar-s'hi. Exposa quina és la intervenció de Catalunya en el pressupost d'Ingressos de l'Estat i en dedueix la potència econòmica del nostre país, preguntant què hauria de pagar Catalunya quan es faci efectiva l'enorme gravitació que s'intenta aplicar pel Govern. Considera justificada l'oposició de Catalunya a continuar contribuint amb la seva enorme participació al pressupost de l'Estat, ja que aquest va dirigir la persecució de una política d'inhibició dels problemes transcendents que no se solucionen mai. Li diu a la majoria que no se li contesti que aquest moment no és l'oportú, ja que és precisament quan l'Estat es considera débil que ha de lluitar-se per l'autonomia. Assegura que les reformes que el Govern promet no es faran efectives i si ho fossin no serien tampoc eficaces, ja que supeditaria la Mancomunitat a les Delegacions d'Hisenda. Acusa a la majoria d'haver-se ajuntat a un cadàver, com és l'Estat, i que tota l'actuació de la Mancomunitat ha d'ésser moguda per la voluntat de deslligar-se d'aquest cadàver.

El president de la Comissió d'Hisenda, senyor Estapé, diu que el senyor Noguera ha suscitat un debat polític i que, per tant, no és missió

seva la de contestar-li, sobretot quan comparteix algunes de les seves opinions. El Consell les contestarà si vol i les considera oportunes. Les xifres que ha aportat el senyor Noguera sobre la tributació de Catalunya al pressupost espanyol són molt interessants, però considera que haurien de ser manifestades al Parlament d'Espanya. Seria el seu desig que poguessin discutir-se aquelles xifres al Parlament català, amb plens poders. Quant a què el pressupost és raquític, està d'acord amb el senyor Noguera, però li diu que és el que permeten les circumstàncies actuals.

El senyor Guanyabens manifesta que aquest pressupost és com l'anterior, amb els seus mateixos defectes i sense cap orientació. Diu que considerar la subvenció que dona l'Estat per a obres noves com un ingrés ordinari per a amagar el déficit del seu pressupost, és un greu error. Continua el mateix escampall de personal i no veu cap innovació que permeti augurar una nova orientació. El mateix tant per cent de contingent a costa dels Ajuntaments. Quant a la manera com s'efectua l'emprèstit, la considera realment nociva per al crèdit de la Mancomunitat. Pregunta si conscientment es pot emetre paper amb una pèrdua d'un trenta per cent, com es veu fent, i acaba demanant que es procuri examinar la situació econòmica de la Mancomunitat. Manifesta, contestant al senyor Noguera, que la seva minoria està representada en el Consell i que, per tant, no pot combatre la seva obra, sinó que abans ha de demanar explicacions al conseller del seu partit. Quant a les xifres que ha lliçat el senyor Noguera, li diu que les comparacions són sempre odioses i que el mateix que ha dit de Catalunya respecte de la resta d'Espanya, podria dir-se de Barcelona quant a la resta de Catalunya.

Se suspen la discussió d'aquest dictamen per a donar compte del dictamen de la Comissió de Política Social referent a la proposició incidental del senyor Noguera.

El president de la Comissió, senyor Galcerán, diu que aquesta proposició ha de passar al Consell.

El conseller senyor Botell i Matas diu que accepta la proposició i que la Mancomunitat, més que assumir la responsabilitat, podria dir-se que muntarà la guàrdia prop de la Federació de mutualitats, a la qual apartarà totes les col·laboracions necessàries.

El senyor Casanovas, que havia demanat la paraula, ja cedeix al senyor Noguera.

El senyor Noguera es dona per satisfet de les manifestacions del senyor conseller de Política Social.

I queda retirada la proposició.

El senyor Noguera la presenta com a moció al Consell.

S'aprova el dictamen de la Comissió.

El senyor Llobet considera que al pressupost no satisfà les necessitats de Catalunya, però es fa càrrec que no és possible presentar altres dades pels actuals mitjans de què es disposa. Censura extensament el Contingent. Quant als altres ingressos de la Mancomunitat, diu que no tenen importància i que la resta del déficit es cobreix amb l'emprèstit que compromet la vitalitat econòmica de la Corporació. Aconsella que es prescindixi en el pressupost de les partides innecessàries. Acaba manifestant que votarà el pressupost en la seva totalitat perquè considera que ha d'acceptar-se la realitat.

El president de la Comissió d'Hisenda, senyor Estapé, contesta als oradors que han impugnat la totalitat del pressupost. Diu que el senyor Llobet ha combatut el Contingent i l'emprèstit. Quant a què el Contingent ataca la unitat catalana, és a dir, que no són els mateixos tipus de tributació iguals per a les quatre províncies, li diu al senyor Llobet que, realment, és així. El tipus de Contingent no concorda amb la riquesa de cada Ajuntament, i esmenta el cas de l'Ajuntament de Barcelona per a demostrar el seu error. Hauria estat preferible unificar els tipus de tributació, però la Mancomunitat no està encarregada de l'amillament de la

riquesa, base del tipus de tributació. No obstant, quan l'oportunitat es presenti, oren que el Consell procuri substituir aquest tribut, tenint en compte l'opinió del senyor Llobet. Contestant al senyor Guanyabens i al senyor Llobet sobre el déficit, els diu que aquest pressupost reuneix un avantatge que no tenien els anteriors, i és que fa una separació absoluta entre els ingressos i despeses ordinàries i extraordinàries. En el que es refereix a la partida de subvenció de l'Estat per a obres noves que s'inclou entre el pressupost d'ingressos ordinàries, diu que com només existixen dues columnes, una d'ingressos extraordinàries i una altra d'emprèstits, aquell ingrés no té altre lloc que la columna d'ordinaris. Quant a personal, explica que l'augment és degut al traspass de serveis de les Diputacions. Dissentint en absolut de l'opinió dels senyors Guanyabens i Llobet de què és nociu per a la Mancomunitat realitzar obres amb fons d'emprèstit, ja que aquests s'empenen per a serveis que han d'ésser profitosos per al país. No s'ha de temer de disposar de l'emprèstit, sinó de disposar-lo malament. Referint-se a la col·locació de títols que ha al·ludit el senyor Guanyabens, li diu que el Consell ha prescindit de la realització de algunes obres precisament per a no accentuar la depressió del paper de la Mancomunitat. Insinua el senyor Guanyabens — diu l'orador — que es creu un paper al 6 per 100 com el de l'Ajuntament, i creu que això no reportaria cap benefici. Confessa, no obstant, que ell també creu que si es col·loqués el paper al 95 amb un 6 per 100 d'interès resultaria algun benefici, ja que el cap d'alguns anys la quantitat que hauria de pagar-se per amortització seria la mateixa. Acaba sostenint el dictamen i sol·licitant que es voti.

El president de l'Assemblea pregunta si es desitja que es prorrogui la sessió, ja que han transcorregut les hores reglamentàries. Com que cap diputat demana la paraula per a sol·licitar la prorroga, s'alça la sessió a les vuit de la nit.

PROPOSICIONS PRESENTADES

El diputat que subscriu té l'honor de proposar a l'Assemblea l'adopció del següent acord:

La Mancomunitat de Catalunya, obrant com a genuïn i integral representació de la Nació Catalana, es dirigeix a l'Estat espanyol per a pregar-li que, amb classificació d'urgència, empenghi la preparació i porti al Parlament l'obra de reforma integral de la Legislació penal, mitjançant la revisió de totes les lleis bàsiques i complementàries que formen la dita matèria, totes les quals hauran d'ésser essencialment reformades i substituïdes per altres, la qualitat immediata de les quals ha de compensar:

- a) Llei de previsió de la delinqüència, amb l'objecte d'aminorar els efectes de les causes orgàniques fisiològiques, congènites i patològiques que d'una manera aterradorament nodrien a Espanya el cens de la criminalitat.
- b) Llei substantiva, en els conceptes de la responsabilitat, imputabilitat, delictes i pena que signifiquin un valor actual i no arcaic per a ço que constitueix avui, en tot el món, un grau mínim de progrés en aquesta branca de la ciència jurídica.
- c) Reorganització de la llei orgànica del poder judicial amb separació absoluta en ingressos i en escalafó dels funcionaris destinats a administrar justícia en l'ordre civil, en el penal; amb separació alíneat de la carrera fiscal, per a la qual els funcionaris hauran de demostrar especial preparació i aptituds. Augment, també, de dotacions dels dits funcionaris, amb l'objecte d'assegurar-los un mínim d'independència econòmica que es cregui indispensable per a llurs funcions.
- d) Reforma de la llei d'Enjudiciament criminal, amb tendència a simplificar els tràmits, donant major celeritat al procediment i concedint a tot acusat una ampliació del dret que

DE CATALUNYA

ARIA DE L'ASSEMBLEA

es deriva de l'art. 118 de la llei vigent, en el sentit que li sigui reconeguda la facultat absoluta de reclamar la presència del seu advocat defensar en tot interrogatori a què sigui sotmès, facultat que ha d'estimar-se com a precepte obligatori i irrenunciable i està, per tant, a tot acusat que haurà de ser proveït d'advocat en torn d'ofici, cas de no designar-lo lliurement.

a) Reforma de la llei del Jurat, ampliant la jurisdicció d'aquest en tot delictes de caràcter públic; reduint a un magistrat president l'actua tribunal de dret; suprimint la recusació no fonamentada; donant a conèixer als jurats la pena que es demana als processats; i, per mentre subsisteixi la de mort, declarar-la inaplicable per aquells la culpabilitat dels quals no hagi estat declarada per veredict unànime.

b) Reformar l'actual coexistència de jurisdiccions, en sentit de declarar de competència de la civil totes les causes instruídes per delictes comuns, sigui quina sigui la condició de l'acusat, passant així mateix a la jurisdicció civil qualsevol delictes comuns per paisans, sense cap excepció per raó del lloc on es cometí ni de la persona física o jurídica que en sigui víctima.

c) Reformar la jurisdicció militar, de la marina de guerra, la qual quedi en l'ordre penal reduïda a jutjar els delictes especials comesos per persones pertanyents a l'exèrcit o subjectes al servei militar actiu en files, o per qualsevol persona el seu també delictes especials i comesos en període en què l'Estat estigui en guerra en son territori contra potència estrangera; extingint, però, que les funcions judicials, fiscals i de defensa siguin exercides per funcionaris del cos jurídic militar, amb exclusió de tot altre, llevat dels defensors o acusadors privats, que podran ser sempre, indistintament, els citats funcionaris o els advocats civils.

d) Promulgació de lleis que vinguin a complir la missió penitenciària de l'Estat, vergonyosa en la legislació actual, reformant tot l'establiment i creant establiments correccionals, de penes aflictives, colònies penitenciàries, manicomis judicials, reformatoris per a menors delinqüents i tot el que sigui necessari per a la readaptació moral i readaptació social dels condemnats.

Palau de la Generalitat, 28 de febrer de 1922. — Albert de Quintana.

El diputat que sotaseriu, tenint en compte que no són les mateixes per a totes les comarques de Catalunya les càrregues que la Mancomunitat els imposa per a la conservació de les vies mancomunals, si bé és legal, està en pugna amb l'estricta justícia i l'equitat, des del moment que a la Mancomunitat han estat transferits els serveis que en aquestes ordres de comunicacions les Diputacions abans directament prestaven.

Atès que en els altres serveis de caràcter general que la Mancomunitat té establerts en totes les comarques de Catalunya, és proporcionalment igual per a totes elles la contribució amb què hi han de contribuir;

Té l'honor de proposar a l'Assemblea que adopti el següent acord: A partir del dia primer d'abril pròxim, serà de compte total de la Mancomunitat de Catalunya la conservació dels camins mancomunals avui existents i acabada l'obligació especial que actualment tenen alguns Ajuntaments de contribuir, en forma distinta de la general, que la Mancomunitat té establerta a la conservació d'aquests. — Paulí Geli.

El Balneari «Termes Orion», de Santa Coloma de Farnés, la prepon-

derància del qual en aquests últims anys és sobrerament coneguda, es troba totalment faltat de vies de comunicació, puix l'única que l'uneix amb la carretera de l'Estat, és un pessim camí rural utilitzat, des de temps immemorial, per vinyaters.

I atenció que el decret de 12 de maig de 1874, que reglamentava els banys i aigües minero-medicinals, en son article 23, encarrega a les Diputacions i Ajuntaments que tinguin cura d'obrir vies de comunicació que facilitin el còmode accés a aquelles, i de mantenir-les en bon estat, procurant, per tots els mitjans possibles, la plantació i foment d'arbrat i altres condicions d'higiene i ornament públic, tan necessari a les estacions balnearies.

Per tant, el diputat que sotaseriu té l'honor de proposar a l'Assemblea que inclogui en el pla de camins a realitzar el que motiva aquesta proposició, amb la seguretat que el propietari de l'establiment «Termes Orion» hi contribuirà per la seva part en aquella proporció de cost que fixi la Mancomunitat i sigui establerta en casos semblants, la totalitat del cost de la qual deuria ésser insignificant, tractant-se d'un camí d'un quilòmetre de llargada. — Josep Fàbregas (segueixen més firmes).

El diputat que sotaseriu proposa a l'Assemblea que acordi que per a les empreses que disfrutin de concessions per al transport amb vehicles automòbils, s'els atorguin patents especials en virtut dels quals l'arbitri a satisfer sigui proporcional al nombre de quilòmetres de vies mantents especials en virtut dels quals peral qual tinguin la concessió. — Lluís de Llobet.

Els diputats que sotaseriu tenen l'honor de proposar a l'Assemblea la següent ampliació al capítol VI, article primer:

Els arbitris per a la utilització de carreteres i camins veïnals a càrrec de la Mancomunitat, s'ampliaran amb una nova tarifa per cada vegada que un vehicle passi per una carretera, fixant en 0'10 pessetes per quilòmetre el recorregut per als automòbils que no vulguin matricular-se. — Ramon de Berenguer. — Joaquim Avella. — S. Palau. — Martirià Butià.

Els diputats que sotaseriu tenen l'honor de proposar a l'Assemblea l'adopció del següent acord:

Que a partir del dia primer d'abril pròxim serà de compte total de la Mancomunitat la conservació dels camins mancomunals existents i finalitzada l'obligació especial que actualment tenen alguns Ajuntaments, de contribuir, en forma diferent de la general, que la Mancomunitat té establerta, a la conservació d'aquests. — Paulí Geli. — Josep M. Masramon.

Els a baix signats tenen l'honor de proposar que, amb càrrec al capítol de Beneficència, sigui concedida a la Casa de Beneficència de la ciutat de Reus la quantitat de 50.000 pessetes, o bé aquella que es consideri més justa i equitativa per atendre les despeses que importi el sosteniment dels assistits d'aquelles cases. — Ramon Vidiella (segueixen altres firmes).

Que la Mancomunitat de Catalunya contribueixi amb la quantitat de 15 mil pessetes a la subscripció oberta a favor de la Rússia famolosa. — Albert de Quintana, Noguer i Comet, Riu i Puig, A. Perefia, Iria, Casanovas.

Que per a contribuir a l'erecció a Barcelona d'un monument al renovador de la Dansa Nacional catalana, Pep Ventura, l'Assemblea voti la quantitat de 5.000 pessetes, deixant a l'arbitri del Consell permanent la designació de la partida corresponent del pressupost amb càrrec a la qual hagi de fer-se efectiva. — R. Noguer i Comet.

Que l'Assemblea acordi una subvenció per als Orfeons d'Olot, Banyoles i Figueres. — Butià, Noguer i Comet, Solà Morales.

I — Que es consignin en el capítol

III, article 4 del pressupost de despeses, la quantitat de 5.000 pessetes destinada a subvencionar les Escoles i Biblioteca del Centre de Lectura de Reus.

II. Que aquestes 5.000 pessetes, als efectes de l'antivellament del pressupost, siguin deduïdes del capítol 10, article 10, epígraf «Imprevistos». — Vidiella.

Atesa la importància que revesteix el funcionament de les Juntes locals d'Emigració que han de vetllar perquè els emigrants trobin facilitats fora de la Patria i no siguin víctimes d'exploatacions o del desconeixement de les condicions econòmiques de la terra de destinació;

Atès el fet que la Junta local d'Emigració de Barcelona es troba mancada de tota classe de recursos per a realitzar la humanitària comessa que les lleis li assenyalen.

Atès que aquest fet h'origina la protesta de l'opinió popular i de la mateixa Junta esmentada, la qual s'ha dirigit al Govern demanant-li l'estricta compliment de les lleis que regulen el funcionament d'aquests organismes i els assegurin els mitjans econòmics necessaris.

L'Assemblea acordi apolar les gestions de l'esmentada Junta local d'Emigració de Barcelona, dirigint-se a l'efecte al Govern perquè atengui les justificades instàncies de la dita Junta. — R. Noguer i Comet.

Els diputats que sotaseriu proposen l'adopció dels següents acords:

Primer: Dependent del Patronat d'Acció Social Agrària, es constitueix una societat que tingui per objecte l'endegament de les aspiracions socials i econòmiques de caràcter col·lectiu dels Sindicats agrícoles, Cooperatives de producció, transformació i consum, Mutualitat, Calxes Rurals i altres associacions de l'agricultura catalana.

Segon: El Consell Permanent de la Mancomunitat fixarà el nombre i designarà els individus que han de constituir la dita societat.

Aquest presentarà, dintre el termini de sis mesos una Memòria que determini les formes més viables per al compliment de la dita comessa i el capital necessari per al seu desplegament. — S. Palau Rabassó.

Els diputats que sotaseriu proposen l'adopció dels següents acords:

I. — Procurant la cooperació de les associacions catalanes de Caçadors, la Mancomunitat de Catalunya organitzarà una Exposició canina.

II. — El Consell Permanent nomenarà els individus de la Comissió i fixarà la subvenció necessària per portar-lo a terme. — S. Palau Rabassó, Noguer i Comet, Ramon Berenguer.

El diputat que sotaseriu, atenent que en els projectes del Govern figura el de substituir el contingent provincial, font principalíssima d'ingressos per a la Mancomunitat, per altres arbitris, proposa a l'Assemblea que, en cas de ser aprovat l'esmentat projecte, subjecti la Mancomunitat el seu pressupost i l'adapti als ingressos que li reportarien els nous impostos substituïts del contingent, acordant, per tant, que l'acord d'aprovació d'aquest article del pressupost ho sigui tan solament amb caràcter provisional. — Miquel Fornesa, Lluís de Llobet.

El diputat que sotaseriu proposa a l'Assemblea que l'arbitri núm. 9 de la primera part de permisos per a edificacions i obres en carreteres i camins veïnals a càrrec de la Mancomunitat quedi redactat en la següent forma: Novè. Per a permisos per a tallar boscos i arbrades, situats dintre de la zona d'urbanització o servitud de les vies mancomunals, per cada 50 metres lineals de bos, comptats paral·lelament al camí.

En la zona de primera classe, 30 pessetes; en la zona de segona classe, 15 pessetes; en la zona de tercera i quarta classe, 10 pessetes. — Santiago de Riba i d'Espanya.

I — Que es consignin en el capítol

El diputat que sotaseriu proposa que s'afegixi a l'article novè de l'article 9 de l'arbitri per a la tala de boscos, el següent:

Quan els dos costats de la carretera siguin d'un mateix propietari, lagarà solament per un d'ells encara que talli els arbres dels dos costats. — Santiago de Riba i d'Espanya.

El diputat que sotaseriu proposa: I. — Que per persones tècniques de la Mancomunitat es faci un estudi en cada població, del que sigui més convenient a realitzar referent a urbanització, com il·luminació, dotació d'aigües, clavegueres, alineació de carrers i places, modificacions en els caserius, passeigs i altres.

II. — Que per atendre la major seguretat personal i la major vigilància en els camps, apartant-se de nomenaments únicament deguts al favor de políties, es cerqui la manera de subministrar l'actual guàrdia rural per un altre sistema, ja sigui per guàrdies-jurats, prenent per norma els Mossos de les Esquadres, o aquella que més convenient pugui resultar perquè el seu règim es desenrotlli sota l'autoritat municipal. — Ramon Vidiella.

I. — Que la Mancomunitat de Catalunya, entenent que la suspensió de la legalitat per part del Govern de l'Estat, que atempta a la lliure expansió de la ciutadania, expressa la seva protesta per la suspensió de garanties i creu que aquestes han d'ésser immediatament restablertes amb tota l'eficàcia complementària que requereixen els drets constitucionals presents, dolent-se al mateix temps que alguns dels actuals ministres consentin aquesta anormalitat constitucional, oblidant els acords referents a aquest punt, de l'Assemblea de Parlamentaris, i els compromisos contraets amb l'opinió catalana.

II. — Que per a complimentar degudament la restauració plena dels drets constitucionals en aquests moments de reivindicació civil, entre altres disposicions a adoptar, precis la derogació de la Llei de Jurisdiccions, el manteniment de la qual repugna la més elemental ciutadania i significa un greuge per a Catalunya.

III. — Que reiterant un acord de la Mancomunitat adoptat en constituir-se (abril-maig de 1915) s'expressi al Govern la conveniència d'abandonar el Marroc.

IV. Que es deixi en llibertat els presos governatius.

V. Que es comuniquin els anteriors acords al Parlament de l'Estat. — J. Casanovas, Iria, Murall, Noguer i Comet, Albert de Quintana.

Els diputats que sotaseriu proposen:

I. — Que es destinin 25.000 pessetes per a premis i bonificacions als obrers de Catalunya que, amb llur estalvi, vulguin millorar la pensió de la vellesa que els assenyalen la llei de Retirs obrers o avançar la data de la seva obtenció.

II. — Que la Comissió d'Acció Social de la Mancomunitat estudi i en la pròxima Assemblea proposi la forma de distribució de l'esmentada quantitat que millor respongui a l'esmentada finalitat social.

Els diputats que sotaseriu tenen l'honor de proposar:

I. Que no es consideri suficientment i adequadament reformat el Reglament notarial que va entrar en vigència el dia primer de gener de l'any actual, fins que, almenys, ho sigui en forma que resulti:

A) Que totes les oposicions a notaries catalanes veants, tant les lliures com les entre-notaris, se celebrin dintre del territori del Col·legi notarial, davant un Tribunal compost per notaris, catedràtics i juristes catalans o que tinguin competència amb el dret, llengua i costums nostres, com si ho fossin, designats per llurs respectius Col·legis i facultats, i amb un programa o qüestionari redactat per propi Tribunal.

B) Que en tots els altres torns de provisió sigui requisit previ que el

designat per a regentar-la, demostrí prèviament i de manera pràctica conèixer el dret i la llengua de Catalunya de manera adequada.

C) Que tot català pugui atorgar els instruments notariais en la seva llengua pròpia i que en el cas que l'Estat continuï imposant una traducció o versió en castellà, aquesta es faci al final de l'escriptura catalana i entenen-se, amb declaració expressa del Reglament, que en cas de divergència entre els dos escrits prevaldrà com a interpretació autèntica de la voluntat dels atorgants el català, fora que en el moment de l'atorgació manifestin de manera expressa el seu desig contrari.

D) Que s'autoritzi de manera expressa als notaris del territori català perquè puguin autoritzar escriptures de la dona casada sense intervenció del marit, amb excepció dels casos en què per convenció anterior ho tinguin prohibit.

E) Que expressament es declari causa d'incompatibilitat per a exercir la notaria el desconèixer el dret i la llengua del Territori en la qual hagi d'exercir-se; i que la Junta del Col·legi notarial o una composta pels elements que integren el Tribunal d'oposicions, tingui la facultat de suspendre de l'exercici de la notaria a qualsevol notari que incorri en faltes que motivin alguna sanció reglamentària, almenys durant el temps en què es tramiti i resolgui l'expedient al qual la falta hagi donat lloc.

II. — Que sigui comunicat l'acord al senyor ministre de Gràcia i Justícia.

III. — Que aprovant les gestions fins ara realitzades pel Consell permanent amb referència a aquesta qüestió se li encarregui que d'aquí endavant faci totes les necessàries per amportar a cap aquests acords. — Serafi Casanovas. — Lluís Ysamat (segueixen les firmes).

Generalitat

Han visitat i conferenciat amb el senyor President de la Mancomunitat:

El conseller de Finances i president de la Diputació de Barcelona, senyor Valles i Pujals.

Els diputats senyors Masramon, Valls i Taberner i Minoves, acompanyant l'alcalde accidental de Berga.

Els consellers senyors Bojll i Matas i Lloret.

Mossen Lluís Carreres.

El conseller adjunt senyor Moragas i Barret.

El diputat senyor Montserrat Cuadrada.

Don Francesc Maspons i Anglès.

El diputat senyor Casanovas i Maristany i Angel Serafi Casanovas.

El president de l'Assemblea senyor Jansana.

El diputat senyor Isamat, acompanyant la comissió de la festa de l'arbre fruïter de Santa Coloma de Gramenet.

Aquet matí s'han reunit als diferents salons del Palau de la Generalitat les diverses Comissions que han dictaminat sobre les proposicions que han presentat els senyors diputats.

L'Estat Major Central ha tornat favorablement informat, a la Secció d'Enginyers del Ministeri de la Guerra, l'avantprojecte del ferrocarril de Tàrraga a Balaguer.

El Negociat de ferrocarrils del Ministeri de Foment ha tramès a la Segona Divisió de Ferrocarrils, per a la seva confrontació, el projecte del ferrocarril de Reus a Montroig, un prospecte del qual serà repartit entre els senyors diputats durant l'Assemblea.

Entre els senyors diputats s'ha repartit la «Crònica Oficial» de la Mancomunitat contenint els acords del Consell i treballs dels Departaments durant el mes de gener.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALA D'AVISOS I NOTICIES

Dijous, 2 de març de 1923

LA DÈRIA

A propòsit d'un R. D. atorgant, amb afectuosa rectitud, una intervenció a elements municipals en el règim d'unes escoles a instal·lar en edificis que l'Ajuntament de Barcelona ha construït amb el seu únic esforç i amb exemplar competència i generositat, tornen alguns elements de Madrid — sortosament els de sempre, és a dir, els que no són exponents de cap depurada idealitat — a dir mal de Catalunya i a cultivar la malsana pruja d'evitar problemes naturalment dificultosos.

Alguns d'aquells elements nega a la Lliga Regionalista, a propòsit d'aquesta qüestió, el dret de parlar en nom de Catalunya. Perquè a les darreres eleccions la Lliga obtingué escassament — segons l'articulista — la sisena part dels vots que figuren en el cens electoral de la nostra ciutat.

A la qual cosa podem respondre que, àdhuc que fos així, la resta del cos electoral no ha protestat ni protesta, en el sentit que voldria aquell senyor, d'aquesta orientació de la Comissió Municipal de Cultura, ni de la participació que en el sudit R. D. se li atorga en el règim d'unes Escoles. Així ho reconeix el mateix articulista, per al qual el silenci de tot Catalunya, no obstant-se per alludida davant les reiterades exhortacions antinacionalistes d'aquell bon senyor, hauria de ser tan simptomàtic com la voluntat i el criteri que manifesten pels electors nacionalistes que aconseguixen per a llurs representants els llocs de majoria.

Si alguna protesta hi ha hagut en contra del R. D., ha estat, si per cas, de part dels qui entenen que implica una vinculació, interessada i externa, d'organismes catalans, o dels qui en censuren la modicitat que, segons alguns elements nacionalistes, no compensa els inconvenients d'una renúncia a establir en aquells edificis escolars exclusivament municipals.

Altament, l'Ajuntament de Barcelona, se'n felicita unànimement. Regidors de totes les colors polítiques — nacionalistes, regionalistes, republicans, radicals, monàrquics autonomistes, fins senyors de la Unió Monàrquica Nacional — ho celebren. Malgrat la qual cosa es presenta així com una imposició de la Lliga.

Deseganyin-se certs senyors de Madrid: mentre es limitin a delatar el perill de la Lliga, l'eficàcia de llur vigilància i de llur activitat anti-nacionalistes serà nulla. — Val més que cessin en la insinceritat de fer veure que lloen Catalunya cada vegada que n'ataquen un factor polític o una valor social, i que, curt i ras, delatin, amb ritual mímica patriòtica, això que ells vénen a considerar com una mena de perill groc. Per aquest camí, aviat arribarien a preocupar-se de la qüestió catalana com d'un problema de natalitat i s'arriscarien a cercar en els laberintics arxius de l'Estat procedents d'una o de dues deportacions de races, en massa, en la qual cosa la història del centralisme espanyol ofereix exemples singulars. Unicament, fent-ho així, no hi hauria problema català.

Anotacions

Josep A. Font i Casas

Fa dotze dies que morí a l'hospital O'Donnell, de Ceuta, i aquest mati han estat fetes les honres per al bé de la seva ànima, i no ens en sabem avenir encara. Pobre Font i Casas!

Parlavem un dia dels nostres poetes, soldats al Marroc, i ens en promettem una florida per a la lírica catalana. I, ja ho veieu, en compte de la joia d'un cant, ens arriba d'aquelles terres la tristesa d'un silenci.

Cabament d'En Font. Ah, extraordinariament cepat, propens a la rialla com un infant. Per ningú com ell tenien les coses un aire de facècia i semblava la vida una fortuna inagotable. Veient com es fixava els gran lentes de conquilla damunt del nas, més d'una vegada feia sospitar que eren els seus vidres els que li esmaltaven les persones i els objectes amb el color de l'humor.

I diuen que, a Ceuta, s'anà esllangint rapidament i que s'entristí amb incurable tristesa. Ni l'orgull d'una mort heroica...

Maleïda guerra!

BLAI

Les Idees i les Imatges

OPTICA, RAO I SENTIMENT

Llunyedana, cada jorn més llunyedana de nosaltres, la creença que l'art hagi d'ésser, exclusivament, de raó o de sentiment.

No cal, però, oblidar, que l'art, a més d'ésser un joc òptic, és un drama humaníssim.

En tant que joc òptic, l'art és fet, en principi, per a delectar el sentit de la vista; en tant que drama humaníssim, l'art té per alta missió, complementària, el fer sentir i el fer pensar.

JOSEP MARIA JUNOY

Errades — En la nostra nota d'ahir — rotulada «Paisatge de l'Abstracció» — apareixien dues errades, les quals assenyalam a l'atenció rectificadora dels nostres llegidors:

En el segon paràgraf, en lloc d'objectives deu llegir-se *objectives*.

En el tercer paràgraf, en lloc de catòliques llegeixi's *estètiques*.

AIXO, NO

El nostre volgut confrare La Publicitat, en un article que publica ahir passada, al·ludeix a La Veu i diu:

«Pels sentiments dels qui escrivim aquest diari, clarament manifestats en la posició presa des del primer moment, ens fóra un xiquet dur plagar-nos ara docilment a l'anhel del reposat col·lega...»

El volgut confrare podria donar satisfacció als seus sentiments, que són en aquest punt, els nostres, amb una petitat acció per la seva part: publicant-se en català.

Les lectures de l'Associació Catalana d'Estudiants

A l'estatge de l'Associació Catalana d'Estudiants (Pelayo, 11, tercer), tindrà lloc, demà, dia 3, a les set de la tarda, la setena de les lectures que organitza aquesta entitat.

Anirà a càrrec del jove i interessant poeta En Pere Benavent, el qual llegirà una selecció de poemes inèdits.

La política nacionalista

Al voltant de la reimpressió de "Regionalisme i Federalisme"

VI

AQUESTA seguretat i precisió en la doctrina porta En Duran a recollir paraules definidores de Taine, per a deduir-ne una distinció molt escaient entre la sobirania del poble i la de la nació, entenent aquí per poble la suma de voluntats individuals. Reconeix l'autor les dificultats que entraña l'expressió inequívoca de la voluntat nacional, dificultats, però, que no poden amagar-ne l'existència. Esbrinar aquesta voluntat nacional és privilegi dels polítics que són veritables estadistes.

També és conseqüència lògica de la doctrina nacionalista de *Regionalisme i Federalisme* la posició del catalanisme davant les formes de govern. A cada país, i a cada època, aquesta qüestió de la forma de govern haurà d'ésser resolta segons l'esperit polític peculiar, l'esperit nacional. I allí on l'esperit nacional no es manifesti clarament sobre aquest punt, el nacionalisme ha d'aparèixer com un problema apart i per damunt del de les formes de govern, car es pot realitzar els seus ideals sota qualsevol d'aquestes formes. Podrà haver-hi monàrquies o republicans que siguin nacionalistes. El nacionalisme, en aquests països, no serà, doctrinàriament, ni monàrquic ni republicà. Essent la nació un organisme viu, la seva existència és anterior a les formes de govern. Abans d'esbrinar si Catalunya ha d'ésser monàrquica o republicana, cal que sigui Catalunya.

I en aquesta afirmació essencial ocupa un lloc d'importància decisiva la llengua que parla cada poble. Amb molta raó expressava En Duran el seu esbaliment davant l'oblit d'aquesta qüestió per les falses democràcies del segle XIX, car el dret a la llengua pròpia — com diu molt encertadament l'autor — és un dret de gran importància per a tots, i especialment per a les classes més humils. L'ús de la llengua pròpia (i en dir l'ús cal entendre l'ús integral, l'ús oficial) és un dret imprescriptible dels pobles.

Es assenyalava i innegable el dret dels pobles a la llengua pròpia. La llengua és, encara, més consubstancial amb la nació, amb la pàtria, que el mateix territori. Podem concebre, en circumstàncies excepcionals, fins una nació que ha restat sense un territori, o una nació que s'ha expandit ultra el seu territori originari. No podem concebre una nació sense una llengua pròpia, encara que, de vegades aquesta llengua ha sigut alhora de dues o més nacions. La llengua és la bandera, però no és una bandera-símbol, sinó una bandera viva. No és la representació de la pàtria, sinó la pàtria mateixa, el seu verb, l'expressió de la seva cultura.

Però, és que el dret a la llengua — afegeix En Duran — no el té solament la col·lectivitat, sinó que el té també l'individu. Es un dret innegable, un veritable dret natural, molt més natural que la majoria dels antmenats d'aquesta manera. Per això cal que l'Estat reconegui sempre aquest dret, i que els seus funcionaris, sigui la que sigui l'organització política del país, respectin l'idioma dels ciutadans. Car, les funcions de govern s'exerceixen molt millor respectant les particularitats lingüístiques i els pobles no poden fer-se càrrec que sigui representació seva un Govern que no parli com ells.

Els pobles no poden desaparèixer llur pensament sinó en llur idioma i l'exemple de l'esterilitat literària i científica de Catalunya durant els segles de la seva castellanització n'és una prova definitiva. Cap nació no pot renunciar al seu idioma, ni podria fer-ho encara que volgués. Als pobles d'Amèrica, on resten nuclis aborígens que no s'han barrejat amb les migracions successives, encara són parlades les llengües o els dialectes precolombians. Molts d'aquests dialectes són parlats per uns pocs centenars d'individus i no han creat una cultura ni una semblança de cultura. Fa ja segles que sembla que desapareixen, però, com totes les roses vives, ofereixen una resistència persistent a la mort. La desaparició d'un idioma o un dialecte suposa la desaparició d'una nació o d'un grup ètnic. A les illes Kallawit, petites illes situades davant la costa Nord de Camarines (Filipines), viuen els *Dumagats*, un dels pobles aborígens anteriors a la invasió malaia. Doncs bé, aquest poble reduït a 352 individus, segons un cens format l'any 1917, conserva el seu dialecte.

Si això passa amb idiomes o dialectes que no tenen una cultura, que són parlats per uns pocs centenars d'individus, com pot ningú suposar a les terres d'Espanya que Catalunya pugui mai renunciar a l'ús oficial de la seva llengua pròpia, de tan gloriosa nissaga, de literatura tan rica, d'un otorgament de cultura tan esplèndid, llengua que ha superat totes les tragèdies de la història i totes les bogeries dels homes i és parlada avui per milions de ciutadans conscients?

Cal que tots els pobles peninsulars s'adonin d'aquesta realitat viva i que comprenguin definitivament que declarar incompatible l'ús oficial de la llengua catalana a Catalunya amb llur concepte de l'organització de l'Estat espanyol, equival essencialment a declarar que l'única solució possible a la qüestió catalana és la separatista.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Polítiques

A MADRID

Amb l'express d'ahir vespre sortí cap a Madrid, per a assistir a l'obertura de Cortes, el diputat per Solsona, En Eudard Audo.

HOMENATGE ALS SENYORS JUNYENT I VIZA

El vinent diumenge tindrà lloc al Majestic Hotel Anglaterra el banquet d'homenatge als regidors tradicionals electes don Miquel Junyent, cap regional del partit, i don Joan Baptista Viza, de la Junta Regional Tradicionalista.

El dit homenatge l'organitza la Joventut Tradicionalista de Barcelona.

A SANT JOAN DESPI

En Junta general ordinària, celebrada pel Centre Regionalista de Sant Joan Despi, es va aclamar, per unanimitat, el mateix Consell Directiu, que està constituït en la forma següent:

President, Lluís Carbonell Gaspà; vice-president primer, Joan Manadé Amigó; vice-president segon, Josep Olivé Comas; tresorer, Josep Bonich; secretari, Joan Ollé Dau; vocals, Josep Tarrida Amigó, Josep Rovira Carbonell, Josep Melich Rodés, Jaume Gelabert Jansana, Pere Gelabert Jansana i Secundí Olivé Cardona.

DISTINTIU

Per Reial Decret del ministeri de

la Governació s'han concedit honors de cap superior d'Administració civil al nostre distingit amic i company En Francesc Puig i Alfonso.

La campanya del Marroc

A TIANA

L'Orfeo Tiano ha organitzat, sota la direcció del seu mestre Emmanuel Bosser, un festival a benefici dels soldats Montgat i Mallorquines, fills de Tiana, que lluiten al Marroc, per al vinent diumenge, a dos quarts de cinc de la tarda, al Casino de Tiana.

En la primera part, la societat dramàtica de l'Orfeo posarà en escena el quadret líric «La barca», i en la segona part, les tres seccions de l'Orfeo interpretaran les millors cançons del seu repertori, cantant-se diverses cançons per primera vegada, entre elles «Oh quin bon col!» i «La sardana de la Pàtria».

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé trametre'ns articles o notes publicades, la necessitat absoluta sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas) d'enviar degudament els originals amb un segell o una firma: a i r e

LES TERRES CATALANES

Quadrets

I
El pescador de canya: Tots els dies, a la tarda, se'l veu impacient, i vigilant damunt les roques rodones del riu.

Les algues del riu marxen conduïdes, per les pendents dels prats i amurallades per espesses rengleres de verns i freixes.

Al peu d'aquests verns i freixes, les roques isolades per les algues, se situa el pescador immòbil, amb la canya a la mà.

L'ham, dissimulat dins un buc, va quasi surant, buscant la truita llaminera.

El pescador va saltant de pedra en pedra, i tornant a tirar l'ham a l'aigua.

De sobte, dona estrebada, aixecant la canya. Aquesta es blinca, i surt furiosa, cuscant i regalimant aigua, una truita.

Hi ha un moment de satisfacció per al pescador, qui posa la truita a la cistella.

I, aprofitant l'estímul, torna a tirar l'ham a l'aigua, i va seguint el riu saltant de pedra en pedra.

II

L'olla, penjada dels cremalls, bullia.

Al peu del foc, com guardant-lo, feien, estirats i adormits, dos gats, amb clapes de pel socarrat, i un cadell, qui jugava mossegant-se la cua.

La llanya cremava, espellegant, i de tant en tant, altaveu, guspirejant escardille de foc, que feien grinyolar el gosset, si per atzar n'hi quedava algun al damunt.

Assegut en un banquet, prop dels gats, hi havia un home vell, que bevia tremolosament una escudella de vi calent.

I, un poc més enllà del foc, per l'altre costat de la cuina, dos homes i una nena felen rodona, jugant a cartes entusiasmats.

Les llindes de la cuina estaven plenes de dalt a baix de botifarres i bulls.

De tant en tant, passeava i traspassava la jove, que obria i tancava

l'olla, o bé afegia llanya a la llar. I l'olla anava bullint.

III

L'església estava adornada com en els dies festanals.

L'altar dedicat a Sant Antoni i a Sant Sebastià, era com en dia de festa major.

La llantia, neta i lluent, oferia tota sa matisada lluentor als sants, mentre els il·luminava. Chris grocs i blancs hi cremaven rigidament en llurs canders. Al voltant de Sant Antoni solament, n'hi cremaven nou.

Al peu de l'altar, i a la intenció també per Sant Antoni, hi havia dos canalobres, que igualment cremaven cera.

Els fidels amaven entrant, i l'església s'omplienava. Tothom hi va acudir alegrot i mudat, i baixaren també els de les masies.

L'església, aquell dia, s'omplienava de fidels, de cànctics i d'oracions.

Es va respirar fum d'incens.

Es va lluir formosa casulla.

Era el dia de Sant Antoni, devot del poble.

Tomàs VICENS

LLEYDA

(Conferència de les 9'30 de la nit)

La Congregació del Sant Crist ha celebrat exercicis, predicant el canonge senyor Escolà.

A la matinalada, l'auto que fa el servei de viatgers a La Bordeta, ha atropellat un noi, per imprudència del mateix, produint-li lesions.

La Secció Atlètica del Camp d'Esports de Joventut Republicana ha anunciat els seus concursos per al campionat. Es faran totes les proves i els quatre primers de cada una representaran l'entitat en les luites de les comarques lleidatanes.

Pròximament es farà una exposició del caricaturista «Nico», la qual promet un èxit com el de l'anterior.

Amb motiu de la festa, la barriada de la Bordeta ha estat molt concorreguda per colles que anaven a berenar i fruit d'una bona tarda, quasi primaveral.

GIRONA

(Conferència de les 9 de la nit)

Durant els dies de Carnaval han visitat Girona les colònies industrials veïnes, els alumnes del Laboratori d'Economia de la Universitat de Barcelona, acompanyats del seu professor, el doctor Algorra. Avui, abans de marxar a Barcelona, han obsequiat amb un xampany d'honor a les autoritats i senyores concurrents als balls del Casino. Hi han assistit l'alcalde senyor Coll i distingides personalitats i nombroses senyores de l'aristocràcia gironina.

L'alumne senyor Pallarols ha recitat una poesia, i el senyor Planells ha fet un parlament regradant l'assistència dels presents.

Han tornat a Barcelona amb el tren de les set.

A Santa Coloma ha estat detingut, per ordre del president de l'Audiència, Pere Massó Creubet, el qual ha de concórrer a un judici oral per contraban.

El Grup Excursionista Giront assistirà a l'aplec del diumenge, al Pla de la Garga, organitzat per la Lliga d'Entitats Excursionistes de Catalunya.

La casa Sobrequés ha organitzat tres concerts per a durant la Quaresma, els quals aniran a càrrec, el primer, de l'eximí viol·loncelista senyor Cassadó; el segon, de la notable soprano senyoreta Planada, acompanyada pel mestre Bargunyó, i el tercer, del Trio Costa, Cassadó i Net.

Han estat nomenats jutges de primera instància: de Girona, don Lluís Alvarez Merga; d'Olot, don Pere Morau; de Puigcerdà, don Pere Bilbao.

A Ripoll, els carrabiners han sorprès un que tractava de passar per la frontera 25 quilos de tabac de contraban.

Al Govern Civil va ésser presentada una instància apocrifa denunciant irregularitats de l'administració de la societat de Socorsos de Ripoll, «La Fraternal». Com a suposat autor ha estat detingut el veí de la dita població, Isidre Trilla.

Camp de Tarragona

REUS. — Ha estat clausurada l'exposició dels aquarel·listes de Catalunya, que ha estat oberta a la sala d'exposicions del Centre de Lectura, des del dia de la Candelera.

Varem tenir el goig de saludar diversos artistes exposants, els quals van mostrar llur satisfacció per l'alt aconseguit, puix és de les exposicions que han deixat més obres a Reus, per ésser diferents els quadros que han estat adquirits pels nostres «amateurs», i això prova que la nova generació té preocupacions que no tenien les anteriors per les coses de l'esperit.

El nou Ajuntament que ha de pendre possessió el mes d'abril, sembla que està cridat a grans realitzacions de la vida ciutadana.

En les comissions de l'actual ja s'ha dismutat un esboç de pla per a l'emissió d'un emprèstid d'algunes milions de pessetes; a amortitzar amb els nous recursos de l'Ajuntament provinents de la seva assimilació a capital de província, emprèstid que es dedicarà a obres públiques, com són tres grups escolars, obriment de nous carrers a embocar al nou passeig d'En Prim, acabament del pla d'empedrats, clavagueres i Casa de la Ciutat nova.

Es a dir, que si això es porta a cap amb la vigoria que solen els nostres homes, especialment si l'eterna política de capelleta no ho embulla, tindran belles coses, que elogiari al nou Ajuntament.

Els balls de distresses s'han vis aquest Carnaval ben concorreguts, però de distresses n'hi ha hagut molt poques.

L'Associació de Concerts de Reus ha obtingut, des de la seva fundació, una excel·lent acollida del poble de Reus, creixent cada dia la seva llista de socis, degut a la seva ben orientada direcció.

Per, ella s'han sentit a Reus famosos concertistes, essent la setmana passada l'eminent pianista alemany Sauer, el qual va delestar amb la seva música, el nombre públic que es va congregat al Teatre Fortuny.

Ha mort la senyora donya Teresa Roca, vídua del pintor Llobera, i mare política del catedràtic de Fisi-

TARRAGONA

(Conferència de les 9'45 de la nit)

Ha estat presentada al Govern Civil una instància per a establir un servei públic d'autos entre Vilarró i Calafell, per la carretera de Sant Creus.

Al Coliseu Mundial debutarà, a les metres vinent, una companyia lírica en competència amb la del Principat. Posarà en escena «La cançó del oliban» i «La dogaresa».

Avui, amb motiu de la festa, a Tarragona ha sortit a berenar a tota gent, els turons de l'Olive i l'ermita de Sant Joan, estaven plens de gent. En aquestes festes s'han establert concursos de fotografies.

Està vacant una plaça de mestre de secció a l'escola graduada de la plaça d'En Prim, de Tarragona.

Aquesta tarda s'ha inaugurat el Sindicat d'Iniciativa una exposició d'obres ofertes per diverses artistes a benefici dels famolans de Rosselló.

Està restablert de la seva malaltia el cap d'obres públiques senyor Serrano.

Havent estat desmuntada la d'obra de la Port, la Junta ha retornat els dipòsits als contractistes senyors Llovet i Moratill.

ca del nostre Institut, don Amador de Porta Pallissé.

Urgellet

SEU D'URGELL. — Ha marcat a Barcelona, per a assistir a l'Assemblea de la Mancomunitat, i resoldre assumptes d'interès per al districte, el digníssim i actiu diputat nacionalista senyor Joan Fornes.

Es troba entre nosaltres, per igual, sant uns quants dies al costat de la seva família, el nostre molt estimat amic don Enric Castella.

Hem tingut el gust de saludar l'enginyer inspector dels serveis de l'edificis de la Mancomunitat, don Josep Marín.

Les festes del Carnaval s'han vist animades i lluides.

Arxius, Museus i Biblioteques

Provincial Arqueològic. — Obert de les onze del matí a la una de la tarda: Capella de Santa Agata. Plaça del Rei.

D'Història Natural, al Parc. «Martorell», al passeig de les Magnòlies; «Museu de Catalunya» (fauna, flora i gea catalanes, oceanografia, paleontologia), a l'ex-restaurant de l'Exposició; «Vivarium», a l'antic Internat; cada dia, menys els dilluns, de deu a quatre; «la Cascada» — Oberta a una i de tres a cinc de la tarda.

Especial de Mineralogia, Petrografia, Paleontologia i Conguillologia, de la Societat de Ciències Naturals «Club Muntanyenc». Princesa, 16, primer. — Obert d'onze a una i de cinc a onze de la tarda.

De la Corona d'Aragó: Carrer dels Comtes de Barcelona.

De Protocolar Notariat, 8.

De la Universitat: Edifici de la Universitat.

Arquitectura: Escola d'Arquitectura — Segon pis de la Universitat.

D'Història Natural de la Universitat: Edifici de la Universitat.

Artístic i Arqueològic de Barcelona. — Obert de les nou del matí a la una de la tarda, i de les tres fins a posta de sol: Palau Reial del Parc.

Municipal: Obert de les deu del matí a la una de la tarda i de les quatre a les set de la tarda: Casa de la Ciutat.

Museu Pedagògic de Ciències Naturals de L. Solar Pujol. — Plaça Real, número 10.

Del Refet Patrimoni: Palau de la Diputació.

Especial de Patologia Vegetal del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Públic. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a sis de la tarda. Avisant anticipadament també es pot visitar els dies festius.

De la Catedral: Plaça de la Catedral.

Biblioteca pública per a cecs. Passatge de Torres Amat, 6. Dies feiners, de deu a una. Dies festius, de dos quarts d'onze a dos quarts d'una.

Provincial Universitaria. — Oberta de dos quarts de deu del matí a dos quarts de dues de la tarda: Edifici de la Universitat.

Del Consell de Foment (Aragó, número 287, principal). Agricultura, Indústria, Comerç i Patologia vegetal. Pública. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a sis de la tarda els diumenges.

Biblioteca de l'Escola Elemental del Treball (Urgell, 187, Casa Batlló). — Especialitat en obres d'ensenyament

tècnic per a obrers. Oberta tots els dies feiners, de sis a vuit des vespre.

D'Història Natural de l'Acadèmia de Ciències i Arts: Rambla dels Estudis, 9.

Arts. — Oberta de les nou del matí a la una de la tarda, de les vuit a les deu del vespre. Passeig de Sant Joan 26, principal.

Centre Excursionista de Catalunya (carrer del Paradís). — Oberta de sis a vuit de la tarda i de les deu a dos

quarts de dotze de la nit.

Biblioteca del Consell de Pedagogia. — Urgell, 187. — Oberta, de 12 a 1 del matí, i de 4 a 7 de la tarda. Els diumenges, de 11 a 1 del matí. Aquesta Biblioteca és circular.

Episcopal: Palau Episcopal.

Dels Museus Artístics (especial de Art): Oberta de les deu del matí a la una de la tarda. Museu Arqueològic: Palau Reial del Parc.

De Catalunya (Bisbe, 1). — Cal una tarja de presentació. De deu del matí

MÉS DE CENT LLIBRES DE L'EDITORIAL CATALANA, S. A.

Les obres mestres de totes les literatures

Quaranta vuit volums d'unes 200 planes, elegantment impresos i enquadernats en rústica.

Preu dels 48 volums:

Ptes. 100

La literatura catalana antiga i moderna

Vint-i-sis volums d'unes 200 planes, del mateix format i condicions que els anteriors.

Preu dels 26 volums:

Ptes. 55

Enciclopèdia catalana

Quaranta un volums entre senzills i dobles (aquests últims compten per dos) contenint diversitat de temes útils a tothom.

Preu dels 41 volums enquadernats en tela:

Ptes. 70

Dirigiu-vos a Escudellers, 10 bis, entresol

Govern civil

MINISTRE AGRARI

S'ha rebut al Govern civil un telegrama del senyor Francesc Rodon per guiar expressant el seu agraïment per les atencions rebudes durant la seva estada a Barcelona.

UN OBSEQUI

Un grup d'amics particulars del governador li ha fet present d'un retrat a l'oli, pintat per En Carles Vázquez. El governador hi està representat d'uniforme d'ajudant del Rei. Una comissió formada pels senyors Garriga i Nogués, Vidal-Ribes, baró d'Oliver, marqués del Rovalco i altres ha portat el retrat al Govern civil, el primer dels dits senyors ha fet l'ofrena amb breus paraules, contint tant-hi, també breument, el governador.

Cultura

N'Albert L. Gache, cónsul general de la República Argentina, donant una conferència sobre els poetes veïnes del seu país, el dissabte, dia del corrent, a un quart de set de la tarda, a l'Ateneu Barcelonès.

VIDA MARÍTIMA I COMERCIAL

L'Exposició Universal de Barcelona

BORSA DE BARCELONA

2 març
de 1922

En el diari de Perpinyà «L'Indépendant», del dia 18 del propassat febrer, el distingit catalanòfil i diputat dels Pireneus Orientals, En Manuel Brousse, ha publicat un article titulat «L'Exposició Universal de Barcelona», que tradueix a continuació:

«Si n'és una ciutat que meravella pel seu prodigiós desenvolupament i de la qual els nous barris surtin de la terra com per encis, aquesta és Barcelona. D'un any a l'altre, la ciutat s'estén, es reforma, progressa com aquestes ciutats americanes que surten de la terra, hom no sap per quin miracle.

L'Exposició Universal de 1889 fou el senyal de renaixement i de la reurecció de la gran metròpoli catalana. A partir d'aquest moment, el seu comerç i la seva indústria es desenvolupen amb una mena de delit. Els barris bells es destrueixen i s'aixequen areu les noves construccions, les fàbriques i els tallers. Es realitza la «reforma». Els ravalis, els pobles del voltant, no trigaren a confondre's amb la gran ciutat, que de 300,000 habitants passa ràpidament a 500,000 i mig, i més de dos milions, englobant-hi el rotlló de ciutats industrials com Sabadell, Terrassa, Mataró, etc., vivint de l'amateixa vida de Barcelona.

A aquest formidable desenvolupament industrial i comercial, afavorit per la utilització intensiva de les forces hidro-elèctriques dels Pireneus que s'ha estès a tot Catalunya, cal afegir-hi el renaixement artístic, científic i literari més prodigiós que hom hagi vist manifestar-se a través dels temps i que fan de la capital de Catalunya la ciutat més activa, la més original, la més vivent i la més fèrtil d'Europa.

A començaments del 1914, al moment que semblava assolit el cim de vida i de prosperitat, els homes d'iniciativa volgueren celebrar el coronament d'aquesta ascensió inespèrda amb una Exposició internacional d'Indústries Elèctriques que havia de inaugurar-se el 1917, data fixada per la inauguració dels ferrocarrils transpirenencs. La gran guerra va desfer el programa, però mentre portava arreu les runes, la desolació i la mort, feia créixer encara en condicions inesperades la prosperitat i la riquesa de Barcelona i Catalunya per esdevenir els proveïdors més actius dels bel·ligerents.

De nació de segon ordre, amb finances avariades i canvi depreciat, Espanya esdevenia una gran potència, extraordinàriament rica, pujant el valor de la pesseta en proporcions que sorprenghen als espanyols més optimistes.

Davant d'aquesta situació tan florent com inesperada, els projectes dels organitzadors de l'Exposició de Barcelona s'elamplaren també a l'Exposició Internacional d'Indústries Elèctriques, fou decidit afegir-hi una Exposició general d'Espanya. Finalment, aquests darrets dies fou convingut organitzar una Exposició Universal, inaugurant-se en 1925.

Al cap de l'Exposició Universal de Barcelona, en qualitat de comissari general, el Govern espanyol hi ha col·locat el marquès de Comillas, una de les personalitats més considerables i més simpàtiques d'Espanya, tenint com a director oficial don Joan Maluquer i Viladot, com a secretari general don Francesc Bartrina i com a delegat de Finances, don Rafael Eulate. El Comitè director, el qual té per president l'alcalde de Barcelona agrupant les personalitats més remarcables de tots els partits: el cap dels regionalistes, senyor Cambó (avui ministre de Finances d'Espanya), va de costat dels senyors Alexandre Lerroux, Pich i Pon, caps dels radicals; els republicans regionalistes Pere Coromines, Emili Junoy i Jaume Carner senyor al costat de regionalistes conservadors com Raimon d'Abadal, el marquès d'Alella o amb monàrquics com el comte de Lavern, Josep Col·lats, el comte de Torroella de Montgrí i fins amb carlins com el duc de Solferino.

El Comitè Directiu, d'ençà de la seva constitució, en 1914, no ha perdut el temps i ha aprofitat els anys de

guerra per a transformar la muntanya de Montjuich. Arreu s'aixequen esplèndids jardins, pares sumptuosos, amples vies de comunicació, grans places i miradors elegants; luxosos restaurants i edificis grandiosos, esperant l'edificació propera dels immensos palaus de l'Exposició Universal que cobrirà una superfície total de dos milions de metres quadrats. Cada un d'aquests Palaus tindrà al menys 14,000 metres quadrats, i el l'Art antic n'ocuparà 20,000.

Eng és una gran joia el constatar que aquesta transformació meravellosa és deguda en gran part a l'art incomparable d'un francès, l'arquitecte paisatgista del nostre Bosc de Bolonya, M. Forestier, qui gaudeix d'una reputació mundial.

Forestier ha cobert de parcs i jardins verdeljants, traçats amb un art i una originalitat insuperables, els cims del Montjuich, que tot just fa quatre anys eren un desert atros, espaventable de veure, no gosant ningú aventurar-s'hi, mentre que avui hi acudeixen les multituds sorpreses i meravellades.

Què no farà demà el nostre gran paisatgista francès, quan serà encarregat d'ornar i vivificar la part oriental de l'emplaçament de l'Exposició i del Parc municipal de Montjuich, aquella que des de les muralles del mateix castell ombríu, davalla pels cingles de Miramar, dominant el gran port de Barcelona, i la vasta mar, incomparablement blava que s'estén fins enllà, molt lluny, a l'Orient, veds les illes d'or, assolides i encisades de les Balears, d'on vingueren, en altre temps, els immortals reis de Mallorca, sobirans adorats de les terres catalanes?

En treballs d'embelliment i d'urbanització de Montjuich, el Comitè de l'Exposició ja ha gastat 65 milions, sense haver començat encara l'obra principal de l'Exposició. Ha fet el «boulevard» central, de 4,000 metres de llarg i d'una amplada variant de 30 a 100 metres, anant de la plaça d'Espanya a l'Oest, per a terminar a l'Est a Miramar, damunt la mar. La gran explanació de Miramar, de 180 metres, amb un grandísim mirador; el «boulevard» internacional, de 500 metres de llarg i 60 d'amplada, amb el «boulevard» de les Muntanyes, d'un quilòmetre de llarg, ornat de miradors, de balustrades, de ponts artístics. Altres grans artístics, immenses places com la de les Belles Arts (25,000 metres quadrats), Internacional (trenta mil) del Sol, etc., els parcs i els jardins magnífics de Forestier; el coquet restaurant de la Font del Gat, alguns pavellons, dipòsits, etc.

En aquest moment, hom dona la darrera mà a gegantins aeròdroms, velòdroms i a un estadi colossat amb capacitat per a 32,000 espectadors, l'arena del qual tindrà 180 metres de llarg i 86 d'amplada, amb una pista per a carreres, de 420 metres. Aquest Estadi serà dues vegades més gran que el d'Anvers, celebre en el món dels esports.

Els palaus consagrats a l'Exposició Nacional d'Espanya cobriran 120,000 metres quadrats. D'aquí a pocs dies començaran els treballs de construcció dels Palaus de les diverses seccions de l'Exposició Universal, però actualment hom es pot donar compte del que serà l'obra cíclopea empresa sobre els cims de Montjuich, pel Comitè de l'Exposició de Barcelona.

El Comitè director de l'Exposició de Barcelona ha debatut amb un cop de mestra pel qual convé felicitar-lo corament. Coneixent els homes d'iniciativa i d'acció col·locats al davant, estem persuadits que coronarà la seva obra amb el mateix èxit. Dins de poc, la gran rifa que llançarà el proporcionará els recursos immensos que necessita.

Tot Espanya, deixada de les seves preocupacions contra Catalunya d'ençà que l'ha vista complir amb el seu deure quan els tràgics esdeveniments del Marroc, deixada de la seva aversió contra els catalans d'ençà que ha cridat els més remarcables entre ells, com Cambó, Ventosa, Rodés i Bertran i Musitu, als Consells del Govern, en els quals han fet servir assenyalsats a la nació espanyola, tot esperant el nomenament de presi-

SESSIONS DEL DIA. — Al matí, a la Sala de Contractacions del Casino Mercantil, a fi de mes: Es fa Nords a 60'15, i Alacants a 59'10. A la tarda, a la Casa Llotja: Es fa de Nords de 59'75 a 60'00 i a 59'95, Alacants de 59'00 a 59'85 i a 59'15, i Andalusos a 47'60.

Cotització de valors tractats al comptat i a lesorits encara en el Batllet Oficial.
Barcelona Traction and Light Power 6% a 98'50.
Barcelona Traction and Light Power 7% a 102'75.
Barcelonesa de Navegació 6% a 77'25.
Obligacions Espanyola Colonització 6% a 84'00.
Elèctrica del Cinca 6% a 78'00.
Asfalti Portland «Asland» 7% a 100'50.
Grans Molins Bascos 6% a 9'00.
Ferrocarrils Catalans 6% a 83'50.
Acers Sant Martí 7% a 97'50.
Mines de Potassa «Soria» 6% a 100'50.
Els valors assenyalats amb asterisc no han tingut cotització. Deixem constatat l'últim canvi per a guia del llegid.

Cotització: França, 57'35; **suïssos,** 122'75; **belgues,** 54'25; **llores,** 27'78; **llores,** 33'40; **dolars,** 6'25; **marcs,** 2'10.

DARRERA SESSIO. — Al Casino Mercantil, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, a fi de mes: Es fa de Nords a 59'95.

Diferències de les operacions a terme

De la del matí, a la de les cinc de la tarda d'avui, es baixa 0'20 de Nords.

dent del Consell al «leader» regionalista Cambó, que s'ha revelat un home d'Estat de primer ordre, com ho varem preveure ja fa cinc anys, quan apareixia encara aleshores una monarquista, Espanya tota s'agruparà entorn de Barcelona per a ajudar al triomf esclatant de l'Exposició Universal organitzada per la vibrant capital catalana.

En 1925, espanyols i catalans, units fraternalment, confosos en un mateix amor per llur gloriós país, rebran els expositors i els representants de tot el món sobre aquesta muntanya de Montjuich, ahir símbol detestat d'un passat revolt, esdevingut demà símbol irradiador del progrés universal.

En aquesta manifestació incomparable de l'activitat humana, França hi ha de tenir la seva part, la seva molt ampla part. Ella també, com Catalunya, ha de fer caure les preocupacions injustes, serens de recorda despareguts acumulats i entretinguts amb gust per enemics menyspreats. Per una participació grandiosa, digna d'ella, a l'Exposició de Barcelona, França ha de palesar a Espanya i al món que si la guerra ha augmentat encara el seu patrimoni de glòria, li ha deixat intactes la seva potència espiritual i el seu geni civilizador, que li han assegurat, la seva irradiació i la seva esplendor a través dels segles.

Tot i agraint a l'amic Brousse la seva propaganda de l'Exposició i els seus elogis a Barcelona, cal remarcar que les seves apreciacions polítiques són massa optimistes, car ja què catalana subsisteix íntegrament i subsistirà fins que aconseguim la plenitud del reconeixement de la personalitat nacional de Catalunya.

Moviment del Port el dia 1

VAIXELLS ENTRATS:

Vapor francès «Pourt de Boulogne» de Nova York, amb càrrega general.
Vapor espanyol «Rey Jaime II», de Mahó, amb càrrega general i 31 passatgers.

Vapor espanyol «Espanioleto», d'Alacant, amb càrrega general.

Vapor espanyol «Cataluña», de Gijón, amb carbó.

Vapor espanyol «Pedro», de la mar, amb peix.

Vapor espanyol «Angelita», de la mar, amb peix.

Vapor espanyol «Cabo Blanco», de Santander, amb càrrega general.

VAIXELLS DESPATXATS:

Vapor espanyol «La Sabina», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Palibot espanyol «Salvador Magro», amb càrrega general, cap a Larraix.

Goleta espanyola «Comercio», amb càrrega general, cap a Sant Feliu.

Vapor espanyol «Cataluña», amb càrrega general, cap a Fernando Poo i escales.

Vapor espanyol «Cabo Santa Pola», amb càrrega general, cap a Bilbao i escales.

Remolcador espanyol «Gerona», amb el seu equip, cap a València.

Llagut espanyol «Tres Amigos», amb càrrega general, cap a Gandia.

VAIXELLS SORTITS:

Vapor espanyol «Canalejas», amb càrrega general, cap a Gènova.

Vapor espanyol «Escalano», amb càrrega general, cap a Las Palmas.

Vapor alemany «Barcelona», amb càrrega general, cap a Liorna i Hamburg.

LA FIRA DE MOSTRES

Ha quedat constituït a Lleida el Comitè d'Honor de la Fira Oficial de Mostres de Barcelona, integrat per les següents personalitats:

President, don Enric Sereolig, president de la Cambra de Comerç i Indústria; vocals, don Ricard Vilalta, president del Circ Mercantil i Industrial; don Francesc Roca, president del Consell Provincial de Foment; don Norbert Trompeta, president de l'Associació de la Premsa; don Francesc Sagaflores, president de la Societat Econòmica d'Amics del País; don Marian de Gomar i de les Infantes, president de la Federació Catòlica-Agrària; don Josep Valls, president de la Societat Agrícola Pràctica; don Modest Reñé, president de la Cambra Agrícola; secretari, don Ramon Areny Batlle.

Igualment ha quedat constituït a Burgos un altre Comitè de la Fira integrat per:

President, don Bonaventura Conde, president de la Cambra Oficial de Comerç i Indústria; vocals, don Francesc Aranghena, fabricant de mantos; don Perfecte Ruiz, fabricant de calçat; don Lluís Gallardo, fabricant

Tribunals

CAUSA CONTRA

EL «NOI DEL SUCRE»

A la Secció I ha comparegut Salvador Seguí «Noi del Sucre», acusat d'un article publicat a «Solidaridad Obrera» el 16 de setembre de 1918, comentant un manifest de la Federació Patronal.

El processat s'ha confessat autor de l'article, dient que l'escrigué per a prevenir la classe obrera dels perills amb que els amenaçava el dit manifest i evitar lluites sanguinants.

El director del diari, Angel Pestana, ha declarat que publicà l'article perquè se'l va remetre la Federació Regional del Treball.

El veredict h estat d'innocència.

A la Secció III ha comparegut Nogu Sedjo, acusat que el 21 de novembre de 1920 agredí amb una navaja d'afaitar a Esther Malrot a casa d'ella, després d'haver sopat amb la família de la mateixa.

La causa de l'agressió fou negar-se ella a admetre relacions que ell li demanava. Després el Sedjo tractà de suïcidar-se fent-se euns talls al coll que trigaren a curar-se 36 dies. Les ferides de l'Esther trigaren 71 dies.

El fiscal ha sol·licitat 2 anys, 11 mesos i un dia de presó correccional.

DENUNCIES

Modest Serra ha denunciat que havent contractat relacions amb una noia al Teatre Poliorama, li remeté un anell d'or i brillants i 275 pesse-

tes, les quals no li han estat tornades per haver-les donades a la mestressa de la casa on està relligat, com a garantia del pagament.

Banc de Catalunya

Central: Rambla d'Estadís, 4

Agències: N.º 1: Creu Coberta, 8.
N.º 2: Sant Andreu, 146.
N.º 3: Salmerón, 11.

Negociem els cupons dels Deutes INTERIOR, EXTERIOR i AMORTITZABLE 4 per 100 i

Obligacions del Tresor 5 %

Venciment 1.º d'abril pròxim

Apartat de Correus: 568

Direcció telegràfica:

CATALONIABANK

Tusquets i C.ª S. en C.

CANVI — VALORS — CUPONS
Rambla del Centre, número 9

tes, les quals no li han estat tornades per haver-les donades a la mestressa de la casa on està relligat, com a garantia del pagament.

JUTJAT DE GUARDIA
Avui ha sortit el de l'Audiència, secretaria Casanovas, havent fet diligències i 3 detencions.

L'ha substituït el de Llotja, secretaria Riera.

DE L'ASSASSINAT D'EN DATO
El jutjat especial de Madrid ha instruït diligències per l'assassinat del senyor Dato, demana, entre altres coses, una fotografia dels socialistes Ramon Archs, i un informe de la conducta de Lluís Nicolau i l'embarg dels seus béns.

SAFRA ARTIFICIAL
La policia ha practicat un registre a una tenda del carrer de Giro, trobant-hi una substància paregut al safra. L'amo ha declarat que té alguns anys que la fa amb mel, suc de bórax, glicerina i alguna altra substància, perquè el públic vol un safra de preu inferior.

ASSENVALAMENTS PER A DEMÀ
AUDIENCIA TERRITORIAL
Sala I.—Drassanes. — Menor qualitat. — Massanès i Pujol, contra M. Jeronías.

Sala II. — Lleidà. — Major qualitat. — Pius Coll Soldevila contra M. comunitat de Catalunya.

AUDIENCIA PROVINCIAL
Secció I. — Audiència. Tenenç d'utills per a robar. Processar Salvador Desplà J.

Secció III. — Tres incidents.
Secció IV. — Nord. — Homicidi.

